

YHTEENVETO JA VASTINEET OSALLISTUMIS- JA ARVIINTISUUNNITELMAN LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

OAS oli nähtävillä 21.1.-21.2.2022

Lausunnot

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
L01	Ilmatieteen laitos	Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.	Merkittään tiedoksi.
L02	Luonnonvarakeskus	Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta. Luonnonvarakeskus lausuu hankkeesta YVA-ohjelmavaiheessa.	Merkittään tiedoksi.
L03	Parkanon kaupunki, rakennus- ja ympäristölautakunta	<p>Tekninen lautakunta pyytää lausuntoa Takakangas-Pihlajaharjun osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on lakisääteinen (MRL 63 %) kaavan laatimiseen liittyvä asiakirja, jossa esitetään suunnitelma kaavan laatimisessa noudatettavista osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista (MRL 9 5).</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) tarkoitus on määritetty maankäyttö- ja rakennuslain 63 ässä mm. seuraavasti: "Kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutus- menettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista ja osallistumis- ja arviointimenettelystä." Tarkoituksena on kertoa, miksi kaavaa laaditaan, miten asia etenee ja missä vaiheessa siihen voi vaikuttaa.</p> <p>Takakangas-Pihlajaharjun osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on pääosin huomioitu MRL:n säännösten mukaiset asiat. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tulee tiedottaa siten, että osallisille on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen tähtökohdista ja osallistumis- ja arviointimenettelystä. Hyvä olisi huomiota kiinnittää siihen, että läheisten järvien vapaa-ajan asuntojen omistajissa on useita henkilöitä, jotka eivät asu näiden alueellisten- ja paikallislehtien julkaisualueella, jolloin tieto kaavoituksen vireille tulosta ja yleisötilaisuuksien järjestämisestä saattaa jäädä välittymättä. Yleisötilaisuudet tulee toteuttaa koronarajoitusten poistuttua, jolloin yleisö voi osallistua tapahtumaan paikanpäällä, tämä turvaa kaikkien osallistumismahdollisuuden ja tiedon saannin. Aluetta lähimpänä olevilla vapaa-ajanasunnoille voisi tiedottamisen varmistaa lisäksi kirjeellä.</p>	<p>Hankkeesta on tiedotettu hankeen projektisivuilla https://parkanonuulipuisto.fi/tuulivoima-hankkeet/takakangas-pihlajaharju/</p> <p>Yleisötilaisuudet järjestetään ensisijaisesti paikan päällä.</p> <p>Hanketoimija harkitsee tiedotuskirjeiden lähettämistä kaavan laatimisvaiheen kuulemisen yhteydessä.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa huomiota kiinnitti myös se, että kaava-alueen vaikutusalueella on tärkeä pohjavesialue, jota ei kuitenkaan ole mainittu erikseen osallistumis- ja arviointimenettelyn kohdassa 6. Laadittavat selvitykset, jossa viitataan YVA-selvityksen yhteydessä teetettäviin selvityksiin, joita kaavan laadinnassa tullaan hyödyntämään. YVA-selvityksessä on todettu, että tuulivoimaloita ei ole sijoitettu pohjavesialuerajojen sisäpuolelle. Tuulivoimaloiden mahdollisia kemikaali- ja öljyvuotoja tarkastellaan hankkeen ympäristöriskien yhteydessä. Parkanon kaupunki on teettänyt v.2016 selvityksiä näihin pohjavesialueisiin liittyen. Osallinen, joka osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta puuttuu, jonka toimialaa suunnittelu koskee läheisesti on Parkanon Vesi Oy, joka tulisi lisätä kohtaan 8 Osallistuminen ja tiedottaminen.</p> <p>Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää hyväksyä osallistumis- ja arviointisuunnitelman esitetystä muodosta, mutta pyytää hankeeseen ryhtyvää huomioimaan esitetyt havainnot ja lisäämään Parkanon Vesi Oy:n osallisten joukkoon</p>	<p>Vaikutuksia pohjavesiin arvioidaan olemassa olevien pohjavesitietojen pohjalta. Vaikutukset kuvataan kaavaselostuksessa ja YVA-selostuksessa.</p> <p>Lisätään Parkanon Vesi Oy OAS:n kohtaan 8.1 Osalliset.</p>
L04	Ikaalisten kaupunki, ympäristölautakunta	Ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.	Merkittään tiedoksi.
L05	Pirkanmaan ELY-keskus	<p>Maankäyttö sekä maisema- ja luontoarvot</p> <p>Suunnittelualueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (hyv. 27.3.2017). Voimassa oleva maakuntakaava ohjaa yleiskaavoitusta. Maakuntakaava tulee ottaa huomioon kokonaisuudessa, mukaan lukien koko maakuntaa koskevat määräykset. Maakunnallisesti merkittävät tuulivoimahankkeet tulee pääsääntöisesti suunnitella ja toteuttaa maakuntakaavassa osoitetuille alueille. Maakuntakaavassa suunnittelualueen päämaankäyttötarkoitukseksi on osoitettu maaseutualue. Suunnittelualueelle sijoittuu lisäksi Parkanon kaupungin alueelle tuulivoimatuotannolle osoitettu tv1- merkintä. Hankkeen raja-alue noudattelee pääpiirteissään Pirkanmaan maakuntakaavassa osoitettua tuulivoimatuotannolle soveltuvaa aluetta, mutta ei ole täysin yhdenmukainen Pirkanmaan maakuntakaavan merkinnän kanssa. Osayleiskaavassa tulee perustella, jos aluevarauksella aiotaan poiketa maakuntakaavaan merkitystä aluevarauksesta. Suunnittelualueella tulee tarkentaa kaavoitusprosessin edetessä ja alueelle tehtyjen selvitysten tulosten perusteella.</p> <p>Maisemaselvitys ja -vaikutusten arviointi ovat keskeinen osa tuulivoimarakentamisen suunnittelua. Kokonaisvaltainen maiseman analysointi on tarpeen, jotta voidaan muodostaa käsitys maisemakokonaisuudesta ja tehdä</p>	<p>Pirkanmaan maakuntakaavassa esitetty tuulivoimatuotannolle osoitettu alue ja suunnittelualueen aluerajaus on esitetty OAS:n kohdassa 5.2. Maakuntakaavat. Vaikutukset maakuntakaavan rajauksesta poikkeamisesta käsitellään kaavaselostuksessa.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>johtopäätöksiä maiseman ja sen eri osa-alueiden herkkyydestä suhteessa tuulivoimarakentamiseen. Maisemaan kohdistuvat vaikutukset ja haitat sekä vaikutukset ihmisten elinoloihin sekä virkistyskäyttöön tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Lisäksi mm. lähialueiden loma-asutus ja vapaa-ajankäyttö tulee ottaa erityisesti huomioon.</p> <p>ELY-keskuksen käsityksen mukaan Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty laadittavat luontoselvitykset ja vaikutusten arvioinnit kaavoituksessa tarvittavalla tavalla.</p> <p>Hankealueen vaikutuspiirissä on useita Natura 2000 -verkoston kohteita, joihin kohdistuvien vaikutusten arviointi on keskeinen osa hankkeen ympäristövaikutusten arviointia. Natura 2000-alueisiin kohdistuvien vaikutusten arviointien osalta Pirkanmaan ELY-keskus pitää toivottavana, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettäisiin ne Natura-2000-verkoston kohteet, joilta jo tässä vaiheessa tiedetään laadittavan luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi sekä luettelemaan ne Natura 2000 -verkoston kohteet, joilta tehdään Natura-vaikutusten tarvearviointi.</p> <p>Maantiet ja liikenne</p> <p>Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoiman osayleiskaava-alue sijaitsee n. 3 km valtatiestä 3 länteen päin. Tuulivoima-alueen lähimpiä valtion hallinnoimia maanteitä ovat etelä-lounaassa seututie 274 (Karviantie), noin 500 metrin päässä etelässä Rengassalon luonnonsuojelualueen kohdalla valtion maantienä päättyvä yhdystie 13325 (Latosuontie) sekä pohjoisessa yli kilometrin päässä oleva yhdystie 13311 (Alkkiantie). Tuulivoimaloiden etäisyyden maanteista tulee täyttää Väyläviraston Tuulivoimalaohjeessa 8/2012 esitetyt etäisyysvaatimukset (https://julkaisut.vayla.fi/pdf3/lo_2012-08_tuulivoimalaohje_web.pdf.)</p> <p>Tuulivoimaloiden osat (tornit, konehuoneet ja lavat) kuljetetaan maanteilla erikoiskuljetuksina, mikä edellyttää nk. erikoiskuljetuslupaa Pirkanmaan ELY-keskukselta. Tuulivoima-alueen suunnittelun; osayleiskaavan ja YVA-prosessin; yhteydessä tulee tehdä selvityksiä tuulivoimaloiden osien rakentamisaikaisista kuljetusreiteistä sekä myös tuulivoima-alueen käytön ajan huoltoreiteistä. Kuljetusreittien selvityksen tulee sisältää maanteiden riittävyys (mm. leveys) sekä tierakenteiden mukaan lukien rumpujen ja siltojen kantokyky erikoiskuljetuksille ja muulle raskaalle liikenteelle. On myös selvitettävä tuulivoima-alueen rakentamisen edellyttämien sekä myös käytön aikaisten maanteilla olevien liittymien leventämis- ja kehittämistarpeet sekä myös uusien liittymien tarpeet. Mikäli alueen rakentamisen tai käytön aikainen</p>	<p>Merkitään tiedoksi ja huomioidaan YVA-selostuksessa ja kaavaselostuksessa.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Lisätään Natura 2000 -verkoston kohteet, joilta laaditaan Natura-arviointi sekä Natura 2000 -verkoston kohteet, joilta laaditaan Natura-vaikutusten tarvearviointi OAS:n kohtaan 6 Laadittavat selvitykset.</p> <p>Merkitään tiedoksi ja otetaan huomioon kaavaa laatiessa.</p> <p>Erikoiskuljetuksia varten tarvittavat kuljetusreitit määritellään ja niiden vaikutukset arvioidaan YVA-prosessin yhteydessä.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>liikenne edellyttää maanteiden parantamistarpeita sekä liittymien rakentamis- ja parantamista, kuuluu niiden suunnittelu ja toteuttaminen tuulivoima-alueen toimijalle. Myös mahdollisten maanteille em. kuljetuksista aiheutuvien vaurioiden korjaaminen sekä liittymien tilapäisten laajennusten ja muiden tilapäisten tiejärjestelyjen purkaminen on tuulivoima-alueen toimijan vastuulla. Maanteille tehtävät parantamis- ja purkamistoimenpiteet edellyttävät ELY-keskuksen lupaa.</p> <p>Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että em. liikenneselvitys tulee lisätä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan kaavoituksen yhteydessä tehtäviin selvityksiin.</p> <p>ELY-keskus muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018, https://julkaisut.vayla.fi/pdf8/lo_2018-03_sahko_telejohdot_web.pdf) lisäksi Väyläviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018, https://julkaisut.vayla.fi/pdf8/lm_2018_tiealue_en_johdot_web.pdf).</p> <p>Muuta</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan YVA-menettelyn yhteydessä tehdään YVA-lain (laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä) mukainen ympäristövaikutusten arviointi. Kaavassa hyödynnetään YVA-menettelyn tuloksia sekä YVA:n yhteydessä tehtäviä selvityksiä.</p> <p>ELY-keskuksen käsityksen mukaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sisältää pääpiirteittäin ne asiat, jotka tulee ottaa huomioon kaavan laatimis- ja ehdotusvaiheessa. Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin sekä osallistuminen ja vuorovaikutus on tuotu pääosin riittävällä tavalla esille.</p>	<p>Erillistä liikenneselvitystä ei ole tarpeen lisätä OAS:n.</p> <p>Merkittään tiedoksi ja otetaan huomioon kaavaselostuksessa ja YVA-selostuksessa.</p>
L06	Neova Oy	<p>Tuulivoimahankkeen osayleiskaavoituksen rinnalla etenee myös hankkeen YVA-menettely. Tämän vuoksi on tärkeää, että osayleiskaavoituksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut lausunnot otetaan huomioon myös YVA-menettelyssä.</p> <p>Neova suhtautuu positiivisesti tuulivoimakehittämiseen. Haluamme kuitenkin muistuttaa, että tuulivoimasuunnitelmien laadinnan yhteydessä on otettava huomioon alueen muu maankäyttö ja toiminnot.</p> <p>Neova Oy:llä on Takakangas-Pihlaharju -tuulivoimahankealueella omistuksessa ja hallinnassaan suoalueita, jotka on hankittu</p>	Merkittään tiedoksi.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

8.6.2022

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>turvetuotantoa ja siihen liittyviä vesienkäsittelyrakenteita varten. Yhtiön kaavoitusalueella hallinnoimista alueista osa on jo turvetuotannossa ja näillä alueilla tuotanto tulee jatkumaan edelleen. Yhtiöllä on alueella myös vuokrasopimuksilla hankittuja alueita tulevaisuuden turvetuotantohanketta varten. Tarvittaessa tarkemmat yhtiön hallinnassa olevien alueiden rajaukset voidaan toimittaa hankkeen käyttöön.</p> <p>Tuotannossa olevilla alueilla on turvetuotannon ympäristölupa, joka tuotantoalueiden lisäksi sisältää määräykset käytettävistä vesienjohtamisreiteistä ja vesien käsittelyrakenteista. Vesienkäsittelyrakenteet sijaitsevat yleensä tuotantoalueen läheisyydessä, mutta varsinaisen tuotantoalueen ulkopuolella.</p> <p>Tuulivoimahankkeen suunnittelun yhteydessä on varmistettava, että turvetuotantoalue ja siihen liittyvät rakenteet eivät kärsi lähiympäristöön kaavailusta tuulivoimahankkeesta. Tuotantoalueen vesienkäsittelyrakenteet ovat tärkeä osa turvetuotantoa ja ne on otettava huomioon esim. tieyhteyksiä, teihin liittyviä muutoksia tai kaapelointeja suunniteltaessa. Tarvittaessa tuulivoiman rakentajan tulee varautua turvetuotannon tarvitsemien rakenteiden (kuten rummut) läpivienteihin ja kaapeleiden alituksiin.</p> <p>Ennen Neovan kiinteistölle tehtävää mahdollista rakentamista suunnitelmat pitää hyväksyttää maanomistajalla sopimusteitse.</p> <p>Jo tässä vaiheessa haluamme tuoda esiin, että tuulivoimaa käsittelevässä osayleiskaavassa tulee suhtautua kriittisesti muihin kuin tuulivoiman sijoittamispaikkojen merkintöihin, esimerkiksi vaikutuksiltaan epäselvien luo-merkintöjen käyttöön. Neovan näkemys on, että tuulivoimaloiden sijoittelua ja niihin liittyvää rakentamista on mahdollista ohjata muutoin kuin osayleiskaavakartan luo-merkinnöillä. Arvokkaat luontokohteet on mahdollista esittää esim. listauksena kaavaselostuksessa ilman karttamerkintää. Vaihtoehtoisesti tuulivoimakaavan luo-1 merkinnän määräyksessä merkinnän vaikutus kaikkeen muuhun maankäyttöön kuin tuulivoimarakentamiseen tulee rajata selkeästi pois.</p> <p>Osayleiskaavan luo- merkinnät saattavat rajoittaa ja jopa estää muuta maankäyttöä merkintäalueille tai niiden välittömässä läheisyydessä. Luo -merkintä ei kuitenkaan oikeuta maanomistajaa korvauksiin maankäytön estymisestä. Kaavalla ei liene tarkoitus haitata muuta maankäyttöä hankealueella.</p> <p>Neova tekee mielellään yhteistyötä kaavoitukseen liittyen ja pitää tervetulleena mahdollisia keskusteluja alueen kehittämisestä Paloturvallisuuden näkökulmasta noin 300 metrin matka</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		turvetuotantokenttiin tai sen muihin rakenteisiin tulisi huomioida tuulivoimapuiston suunnitelmissa.	
L07	Traficom	<p>Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysinesteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.</p> <p>Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloidensijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200–300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriötä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.</p> <p>On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.</p>	Merkittään tiedoksi.
L08	Kihniön kunta, tekninen lautakunta	<p>Takakangas-Pihlajaharjun osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on pääosin huomioitu MRL:n säännösten mukaiset asiat. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tulee tiedottaa siten, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista ja osallistumis- ja arviointimenetelystä. Yleisötilaisuudet tulee toteuttaa koronarajoitusten poistuttua, jolloin yleisö voi osallistua tapahtumaan paikan päällä, tämä turvaa kaikkien osallistumismahdollisuuden ja tiedon saannin.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohta 5.4 Liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin puuttuu Kihniön puolelle sijoittuva Mäntyperän tuulivoimahanke, jossa hankkeen tavoitteena on rakentaa Kihniön Mäntyperän alueelle kolmen tuulivoimalaitoksen alue, jonka kokonaisteho olisi 24 MW. Näiden voimaloiden korkeus on 260 metriä ja yksikköteho 8 MW. Mäntyperä sijaitsee noin 9 km päässä Takakangas-Pihlajaharjun</p>	<p>Yleisötilaisuudet järjestetään ensisijaisesti paikan päällä.</p> <p>Lisätään OAS:n kohtaan 5.4. Liittyminen muihin hankkeisiin Mäntyperän tuulivoimahankkeen tiedot.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>tuulivoima-alueesta. Tämän yhteisvaikutus tulee tutkia kaavoituksen yhteydessä.</p> <p>Päätösehdotus</p> <p>Tekninen lautakunta päättää hyväksyä osallistumis- ja arviointisuunnitelman esitetyssä muodossa, mutta pyytää hankeeseen ryhtyvää huomioimaan esitetyt havainnot ja lisäämään ne osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.</p> <p>Päätös</p> <p>Tekninen lautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän päätösehdotuksen.</p>	
L09	Metsähallitus	<p>Metsähallitus pyytää huomioimaan, että Luonnonvarakeskus on lopettanut alueella sijainneet tutkimusmetsät, joten kaava-alueella ei sijaitse enää tutkimusmetsiä. Lisäksi Metsähallitus pyytää huomioimaan kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsevan Alkkianvuoren Geoparkin ja virkistysrakenteet ja -käytön sekä kaava-alueen lounaisosassa Metsähallituksen hallinnassa olevalla alueella sijaitsevan turvetuotantoon varatun Untilannevan alueen, joka on vuokrattu Neova Oy:lle.</p> <p>Metsähallitus pyytää, että lausuntoon lähetetään vastine sähköpostiosoitteeseen kirjaamo@metsa.fi.</p>	Merkittään tiedoksi.
Merkittää L10	Varsinais-Suomen ELY-keskus	<p>Hei,</p> <p>VARELY ei anna lausuntoa kaavan OAS:aan mutta toteaa kaavan lähtökohtiin seuraavaa: Maisemalliset vaikutukset myös Satakunnan puoleisille alueille tulee ottaa huomioon selvitysten laadinnassa ja vaikutusten arvioinnissa.</p>	Merkittään tiedoksi.
L11	Puolustusvoimat, 2. Logistiikkarykmentti, Esikunta	<p>Puolustusvoimat on osallinen Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimaosayleiskaavahankkeessa ja lausuu kaavoituksen eri vaiheissa.</p> <p>Maanpuolustuksen tarpeet tulee huomioida osana terveellistä ja turvallista elinympäristöä koskevaa valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta. Lisäksi maanpuolustuksen kehittämistarpeet ja toimintamahdollisuudet tulee huomioida alueidenkäytön suunnittelussa maankäyttö- ja rakennuslain 4a § perusteella.</p> <p>Merkittävin ja laaja-alaisin tuulivoimaloista aiheutuva vaikutus kohdistuu puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän suorittamiselle (Laki puolustusvoimista 551/2007 ja aluevalvontalaki 755/2000).</p> <p>Ennen rakentamisen mahdollistavan kaavan hyväksymistä hankkeelle tulee olla Pääesikunnalta myönteinen</p>	Merkittään tiedoksi.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>hyväksyttävyytyslousunto. Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi), määrä (enemmän) tai sijoittelu (>100m) poikkeaa niistä tiedoista, joilla Puolustusvoimat (Pääesikunnan operatiivinen osasto) on antanut lausunnon hankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista.</p> <p>Tarvittaessa hankkeista tulee tehdä tutkavaikutusten arviointi VTT:llä. Arvion tarkemman tutkaselvityksen tekemisen tarpeesta tekee Pääesikunta (operatiivinen osasto) saatuaan tarvittavat tarkemmat tiedot (tuulivoimaloiden maksimikokonaiskorkeudet, sijoituspaikat (koordinaatit) ja lukumäärät) suunnitelluista tuulivoimaloista. Tutkavaikutusten selvittämisestä vastaa tuulivoimatoimija tai kaavoittaja.</p> <p>Puolustusvoimien lisäksi kaavoitushankkeesta tulee pyytää lausunto Suomen Turvallisuusverkko Oy:ltä (STUVE Oy), osoitteesta asiakaspalvelu.stuve@erillisverkot.fi.</p> <p>Jatkotoimet</p> <p>Maankaivuu- ja rakennustöitä tehdessä tulee huomioida alueella ja sen läheisyydessä mahdollisesti kulkevat Puolustusvoimien kaapellinjat. Linjojen sijainti tulee selvittää vähintään kymmenen työpäivää ennen aiottua rakentamista. Puolustusvoimien kaapeleiden sijaintitiedot tilataan Johtotieto Oy:ltä:</p> <p>Johtotieto Oy Seutulantie 3-5 B 04410 Järvenpää Puhelin 0800 12600 info@johtotieto.fi https://johtotietopankki.fi</p> <p>Voimaloiden toteuttamisesta mahdollisesti aiheutuvien olemassa olevien kaapelireittien siirtojen, kaapeleiden rakentamisen aikaisten suojaamisen tai muiden muutosten osalta kustannukset on kohdennettava muutoksen aiheuttajalle.</p> <p>Yhteyshenkilöt</p> <p>2. Logistiikkarykmentti vastaa Puolustusvoimien alueidenkäytön edunvalvonnasta Pirkanmaan alueella. Lausuntopyyntö ja kutsut neuvotte-luihin tulee lähettää sähköpostilla kirjaamo.2logr@mil.fi tai 2. Logistiikkarykmentin esikunta (2LOGRE), PL 1000, 20811 TURKU.</p> <p>Alueellisina yhteyshenkilöinä maankäyttö- ja kaavoitusasioissa toimivat kiinteistöpäällikkö DI Maiju Kiviluoma maiju.kiviluoma@mil.fi, puh. 0299 572 263 ja kiinteistöteknikko RKM Kai Hyytiäinen kai.hyytiainen@mil.fi, puh. 0299 572 264.</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Tuulivoimahankkeesta annettavan hyväksyttävyytyslausekkeen yhteys-henkilöinä ovat tarkastaja, insinööri (AMK) Jussi Karhila ja suunnittelija Simo Hautakangas, puh. 0299 800 (puolustusvoimien vaihde). Lisätiedot/ tiedustelut osoitteella: tuulivoimalausunnot@mil.fi.</p>	
L12	Pirkanmaan liitto	<p>Pirkanmaan liitto toteaa, että Takakangas-Pihlajaharjun alue on tunnistettu potentiaalisesti tuulienergian tuotannolle myös maakuntakaavassa. Suunnittelun tavoitteet ovat linjassa maakuntakaavan kanssa. Lisäksi suunnittelun tavoitteiden voidaan katsoa edistävän myös Pirkanmaan tavoitetta hiilineutraaliudesta vuoteen 2030.</p> <p>Pirkanmaan liitto haluaa tarkentaa, että Pirkanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 kokouksessaan 27.3.2017. Maakuntakaava tuli voimaan kuulutuksella 8.6.2017. Lainvoimaiseksi kaava tuli korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 24.4.2019.</p> <p>Maakuntakaava on maankäytön ja yhteiskunnan kehittämisen painopisteiden yleispiirteinen suunnitelma, joten myös siinä esitetyt tuulivoima-alueet tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Näin ollen on luontevaa, että osayleiskaavatyössä tarkastellaan maakuntakaavamerkinnästä osin poikkeavaa aluekokonaisuutta. Kyseiseen Takakangas- Pihlajaharjun suunnittelu- ja vaikutusalueeseen sisältyy kuitenkin merkittävässä määrin erityyppisiä arvotekijöitä. Pirkanmaan liitto korostaa, että nämä tulee ottaa erityisellä painoarvolla hankkeen jatkosuunnittelussa huomioon. Suunnittelualueen rajausta ja voimallasijoittelun vaihtoehtoja voi olla tarpeen tarkistaa muun muassa luonnon monimuotisuuden ydinalueen osalta. Maakuntakaavan tunnistamista ekologisista, luonnonvarojen, maiseman ja kulttuuriperinnön erityisarvoista on kerrottu edellä maakuntakaavamerkintöjä koskevassa alustuksessa.</p> <p>Pirkanmaan liitto pyytää huomioimaan hankkeen jatkosuunnittelussa esitetyille kaava-alueelle osin sijoittuvat maakuntakaavan merkinnät Raatosulkonnevan suojelu- ja Natura-alue sekä tärkeä vedenhankintaan soveltuva Ristiharjun pohjavesialue. Maininta maakuntakaavan ulkoilureitistä on syytä poistaa.</p> <p>Pirkanmaan liitto esittää, että osayleiskaavatyössä sekä sen vaikutusten arvioinnissa voitaisiin hyödyntää tietolähteenä Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyypit -selvitystä.</p> <p>Pirkanmaan liitto puoltaa Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen osayleiskaavan jatkovalmistelua edellä esitetyin huomioin.</p>	<p>Lisätään päivämäärä KHO:n päätöksestä OAS:n kohtaan 5.2 Maakuntakaava.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Poistetaan merkintä maakuntakaavan ulkoilureitistä.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

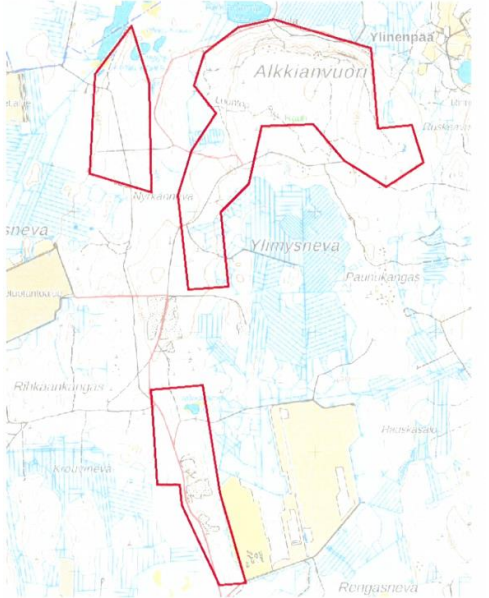
Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
L13	Pirkanmaan maakuntamuseo	<p>Takakangas-Pihlajaharjun oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laadinta etenee samanaikaisesti YVA—menettelyn kanssa. Maakuntamuseo on antanut lausunnon myös Takakangas#Pihlajaharjun tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta (DIAR: 55/2022, 21.2.2022). Hankkeen Satakunnan puolelle ulottuvasta vaikutusalueesta vastaa Satakunnan museo. Pirkanmaan maakuntamuseo on tutustunut kaavahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja toteaa seuraavaa.</p> <p>Takakangas-Pihlajaharjun hankealue sijoittuu osittain Pirkanmaan 2040 maakuntakaavaan merkitylle Tuulivoima—alueelle. Rakentamisen vaikutuksia on arvioitu alustavasti jo maakuntakaavaa laadittaessa. Hankealuetta on kuitenkin sittemmin laajennettu ja tuulivoimaloiden koko on kasvanut merkittävästi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on asianmukaisesti kirjattu hankkeen vaikutustenarvioinnin tärkeys sekä YVA-menettelyn yhteydessä tehtävät selvitykset, kuten näkymisalueanalyysi, kuvasovitteet voimaloiden näkymisestä ja arkeologinen selvitys, joita hyödynnetään kaavassa. Myös useiden muiden lähialueelle sijoittuvien tuulivoimahankkeiden ja syntyvien mahdollisten yhteisvaikutusten tarkastelun tarve on tunnistettu onnistuneesti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman lukua 7 Vaikutusten arviointi tulisi kuitenkin vielä täydentää lisäämällä, että myös hankkeen vaikutuksia kulttuuriperintöön ja -ympäristöön, kuten arkeologiseen kulttuuriperintöön, rakennettuihin ympäristöihin ja kulttuurimaisemiin, arvioidaan MRL:n mukaisesti.</p> <p>Hankealueella on metsätalouskäytössä olevaa metsää, ojitettuja soita, turvetuotantoalueita ja maatalouskäytössä olevaa peltoa. Alueelta ei valtakunnallisissa tai maakunnallisissa selvityksissä ole tunnistettu erityisiä maiseman tai rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Hankkeen maisemalliset vaikutukset ulottuvat kuitenkin 20-30 km suunnittelualueen ulkopuolelle, koska rakennettavaksi suunnitellut tuulivoimalat ovat kokonaiskorkeudeltaan jopa 300 metrisiä. Vaikutusalueella sijaitsevat mm. Pirkanmaan 2040 maakuntakaavaan selvityksissä tunnistetut maakunnallisesti arvokkaat Viinikanojan, Alaskylän, Linnankylän, Korhoskylän sekä Myllykylän ja Tarsian kulttuurimaisemat, Parkanon kirkon ympäristön ja vanhan raitin maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde Markkulan silta, sekä Kihniön keskustan paikallisesti merkittävät rakennettu kulttuuriympäristö ja Pyhäniemen maisemanähtävyys.</p> <p>Kaavahankkeeseen ei rakennetun ympäristön tai maiseman osalta ole tarpeen laatia uusia perusinventointeja. Olemassa</p>	Lisätään OAS:n kohtaan 7 Vaikutusten arviointi maininnat hankkeen vaikutusten arvioinnista liittyen kulttuuriperintöön ja -ympäristöön, kuten arkeologiseen kulttuuriperintöön, rakennettuihin ympäristöihin ja kulttuurimaisemiin.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>olevien selvitysten tarjoamat tiedot sekä huolellisesti laadittava näkymisalueanalyysi ja kuvasovitteet voimaloiden näkymisestä ovat riittäviä kaavan vaikutusten arvioimiseksi. Vaikutustenarviointi tulee ulottaa koko sille alueelle, johon 300 m korkeat tuulivoimalat tulisivat näkymään ja arvioida vaikutukset kaikkiin vaikutusalueelle sijoittuviin arvokohteisiin, joita ovat valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön alueet ja kohteet (Museoviraston RKY- inventointi 2009), Pirkanmaan 2040 maakuntakaavan selvityksissä tunnistetut maakunnallisesti merkittävät rakennetun ympäristön kohteet ja alueet sekä kulttuurimaisemat ja valtakunnallisesti sekä maakunnallisesti merkittävät maisema—alueet. Lisäksi tulee huomioida mahdolliset aiemmissa rakennetun ympäristön ja maiseman selvityksissä tunnistetut paikallisesti merkittävät kohteet. Tuulivoimarakentamisen visuaaliset vaikutukset kohdentuvat alueille, joilta avautuu avoimia näkymäakseleita kohti tuulivoima-alueita. Tällaisia alueita ovat vesistöt, pellot sekä muut alueet, joilla maastonmuodot, puusto, rakennukset tai rakenteet eivät katkaise näkymiä.</p> <p>Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta maakuntamuseo toteaa, että kaava-alueelta tunnetaan neljä arkeologista kohdetta: kaksi kiinteää muinaisjäännettä - tervahauta Löyttyharju (mi-tunnus 1000025414) ja tervahauta Latikkalampi, johon liittyy lisäksi tervapirtinlhautakämpän jäännös (mj-tunnus 1000025413), - sekä kaksi muuta kulttuuriperintökohdetta, Latikkaharjun ja Latikkalammen hiiltämöt (mj-tunnus 1000043582 ja 1000043581). Kohteiden sijainti- ym. tiedot ovat saatavilla Museoviraston Kyppi.li -tietopalvelusta ja siihen liittyvästä karttapalvelusta https://kartta.museoverkko.fi/.</p> <p>Muinaismuistolailalla rauhoitetut kohteet tulee merkitä kaavaan SM-merkinnällä sekä ottaa ympäristöineen huomioon maankäyttömerkintöjen suunnittelussa. Myös muut kulttuuriperintökohteet on syytä merkitä kaavaan (S-merkintä).</p> <p>Pieni osa kaava—alueesta on tutkittu v. 2012 arkeologisessa inventoinnissa, jossa kaikki em. kohteet ovat löytyneet. Lisäksi lähes välittömästi alueen luoteispuolelta on löytynyt 10 pyyntikuoppaa käsittävä kiinteä muinaisjäännes (Kouranpääkangas, mj-tunnus 1000025389). Inventoinnin tulokset kertovat hyvin alueen arkeologisesta potentiaalista. Viimeistään 1700— ja 1800—luvun taitteessa alueen itäpuolelle on syntynyt historiallista talonpoikaisasutusta, johon liittyviä uusia elinkeinohistoriallisia kohteita saattaa löytyä kaava-alueelta. Vanhojen karttojen mukaan Kuivasjärven kylän 1800-luvun rajoihin liittyviä, kulttuuriperintökohteiksi tulkittavia rajamerkkejä tai niiden jäännöksiä voi löytyä hankealueen keski- ja pohjoisosasta. Kaava-</p>	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

8.6.2022

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>alueen korkeusaseman ja vesistöhistorian perusteella myöskään kivikautisten, varhaismesoliittisten asuinpaikkojen löytymisen mahdollisuutta ei voida sulkea pois (erityisesti alueen pohjois- ja itäosissa). Noin 1 km hankealueesta luoteeseen sijaitsee kivikautinen asuinpaikka Karvia Iso-Koura. Lisäksi Maanmittauslaitoksen korkeusmallin mukaan kaava-alueella on paikoin havaittavissa kuoppamaisia ilmiöitä, jotka saattavat liittyä vanhoihin elinkeinoihin (esim. terva- tai hiilihaudat, pyyntikuopat, nauriskuopat, kellarit). Ilmiöt muodostavat paikoin huomionarvoisia ryhmiälkeskittyviä (esim. Iso-Nyrkän länsi- ja lounaisosassa tai -puolella. Takakankaan luoteispuolella).</p> <p>Hankkeeseen liittyvässä arkeologisessa inventoinnissa on syytä keskittyä mainittuihin ennalta määriteltäviin potentiaalisiin alueisiin/kohteisiin. YVA—ohjelmassa esitetyistä tuulivoimaloiden paikoista huomiota on kiinnitettävä erityisesti Alkkianvuoren eteläreunan, Paunukankaan-Hauskasalon-Takakankaan alueen sekä Latikkanevan ja sen pohjoispuolen (T akamäen etäpuolen) kohteisiin kaapeli— ja tiereitteineen. Inventoinnissa on otettava huomioon sekä kiinteät muinaisjäännökset että muut kulttuuriperintökohteet. V, 2012 inventoinnissa tutkittujen alueiden tarkastaminen ei ole välttämätöntä; tutkittujen alueiden likimääräiset rajaukset on merkitty oheiseen liitekarttaan punaisella.</p> <p>Maakuntamuseo pitää tärkeänä, että kaavan vaikutusten arviointi arkeologisen kulttuuriperinnön osalta perustuisi arkeologin suorittamaan, Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuvaatimusten (Museovirasto 2020) mukaisesti toteutettuun inventointiin, jonka esi- ja kenttätyössä käytetään riittävän monipuolisesti arkeologisia tutkimusmenetelmiä. Maakuntamuseolle toimitettua biologi Jyrki Matikaisen laatimaa raporttia ei voida pitää arkeologisena selvityksenä eikä liittää kaava-aineistoon, koska tekijältä puuttuu arkeologin koulutus.</p> <p>Arkeologisia inventointeja voidaan tehdä vain lumettomissa olosuhteissa, sulan maan aikana. Tutkimuksissa tulee noudattaa Museoviraston ohjeita. Arkeologisen tutkimuksen tekijän tulee toimittaa raportti digitaalisena arviointia varten maakuntamuseolle (pirkanmaan.maakuntamuseo@tampere.fi). Arvioinnissa varmistetaan, että tutkimus vastaa sille asetettuja tavoitteita ja laatuvaatimuksia. Raportti toimitetaan arvioinnin jälkeen Museovirastoon, jossa se tallennetaan sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja julkaistaan palvelussa https://asiat.museovirasto.fi/. Tutkimusraporttien tiedot tallennetaan myös muinaisjäännosrekisteriin, jonka tietoja voi selata kaikille avoimessa Kulttuuriympäristön palveluikkunassa www.kyppifi.fi. Raportin lisäksi museolle on toimitettava kohteiden sijaintitiedot ja rajaukset digitaalisena</p>	<p>Kaavan vaikutusten arviointia varten teetetään arkeologin tekemät arkeologiset selvitykset.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>paikkatietomuodossa. Lisätietoja tutkimusten tilaamisesta ja suorittamisesta saa maakuntamuseolta.</p> <p>Kaavaluonnos aineistoiheen pyydetään toimittamaan lausunnolle Pirkanmaan maakuntamuseolle</p> 	
L14	Satakuntaliitto	<p>Lausunnolla olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty otteet Satakunnan maakuntakaavasta sekä Satakunnan vaihemaakuntakaavoista 1 ja 2. Satakunnan maakuntakaavoja käsittelevää osuutta tulee tarkistaa siten, että siitä ilmenee Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 vahvistamisen yhteydessä kumotut Satakunnan maakuntakaavan kaavamerkinnot ja -määräykset. Lausunnon liitteenä on ote Satakunnan maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta. Kumotut maakuntakaavamerkinnot löytyvät Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 aineistot ja selvitykset Satakunta.fi – sivustolta. Samalla Satakuntaliitto kiinnittää huomiota, että kuvassa 12.1. esitetystä kartasta puuttuvat mm. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetut maisemallisesti tärkeät alueet. Tiedot tulee korjata näiltä osin.</p> <p>Lisäksi Satakuntaliitto kiinnittää huomiota, että kuvassa 5.5. on esitetty kaava-alueen lähistöllä olevat yleis-, asema- ja ranta-asemakaavat vain Pirkanmaan alueella. Aineistoa tulee täydentää Satakunnan puolelle sijoittuvien yleis-, asema- ja ranta-asemakaavojen osalta.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan, että hankkeen ympäristövaikutuksia selvitetään YVA-menettelyssä. Tavoitteena on, että kaavoitusmenettely etenee samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa. Näiltä osin Satakuntaliitto viittaa Takakangas-</p>	<p>Täydennetään kuvaan 12.1 Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetut maakunnallisesti tärkeät alueet.</p> <p>Täydennetään kuvan 5.5 karttaan yleis- ja asemakaavat myös Satakunnan puolelta Karvian osalta.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		Pihlajaharjun ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta antamaansa lausuntoon.	

Mielipiteet

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
M01	Pohjois-Parkanon kyläseura ry	<p>Parkanon Tuuli Oy Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimahankkeessa esitetty teollisuuskokoluokan alue on tuotu liian lähelle haavoittuvia kohteita, asutus-, matkailu- ja majoitustoimintaa, kansainvälistä tunnustusta saaneita arvokkaita luontokohteita, suojelualueita ja luonnon monimuotoisuuskohteita sekä pohjavesialueita. Niiden kokonaisuus tulee säilyttää ja arvioida ominaispiirteet tarkemmin kuin nyt esitetystä YVA arviointiohjelmassa on tuotu esille.</p> <p>Mielestämme tuulivoimalaitoksia ei tule sijoittaa Pirkanmaan maakuntakaavasta poiketen ja lähelle asutusta Latikkanevan pohjois-, itä- ja eteläpuolisille alueille, joissa luonto- ja luonnonsuojelukohteet, luonnon monimuotoisuusalueet, pohjavesialue, matkailu- ja majoituskohteet, sekä asutus ja alueen luontopolut ja liikuntapaikat ovat välittömässä läheisyydessä lähimmillään 0,5–1 kilometrin etäisyydellä. Etäisyys asutukseen tulee olla vähintään 3 kilometriä. Nykyinen maakuntakaava on jo vanhentunut ja voimaloiden koko on kasvanut merkittävästi 200 metristä 300 metriin ja teho on kasvanut huomattavasti. Tämän kokoluokan tuulivoimalaitoksista ei ole vielä esitettävissä riittävää tutkimustietoa. Teoreettiset mallinnukset tulee esittää tarkemmin suunnitelmassa ja arvioinnissa takuutietoina laitteistokohtaisesti. Silloin kuin laitteistosta ei ole ollut ennakkoon riittävää tietoa ja kokemusta, ovat suunnitelmissa esitetyt tiedot osoittautuneet useilla alueilla puutteellisiksi ja johtaneet ympäristön kannalta erilaisiin selvitys- ja rajoitustilanteisiin. Ne ovat jälkepäin erittäin haitallisia yksityisten henkilöiden, kiinteistöjen ja yritysten kannalta. Vuonna 2014 Työterveyslaitoksen Tuulivoiman terveysvaikutuksista ja niiden tutkimisesta tehdyssä julkaisussa todetaan, että tutkimusaineistoa Suomesta ei ole riittävästi, ja ne sisältävät paljon epävarmuustekijöitä. Uusia tutkimuksia ei ole vielä laajemmin tehty, vaikka tarve olisi suuri. Tämän kokoluokan tuulivoimaloille ja alueille tulee olla ympäristölupa.</p> <p>Vaikutusalue kasvaa tuulivoimaloiden koon ja paikallisen maaston korkeuserojen vuoksi, yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa on huomioitava ja arvioitava laajemmin kuin nyt on esitetty.</p>	<p>YVA-selostuksessa arvioidaan tuulivoimahankkeen vaikutukset ympäristölle ja ihmisille YVA-ohjelmaa kattavammin. YVA-selostus tulee kaava-aineiston liitteeksi.</p> <p>YVA-selostuksessa arvioidaan myös tehtyjen mallinnusten ja selvitysten epävarmuustekijöitä.</p> <p>Ympäristönsuojelulain mukaan ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee ja ratkaisee ympäristöluvan tarpeen niiden toimintojen osalta, joissa lupaharkinta jää yleisen ympäristöluvanvaraisuuden varaan. Ympäristölupaa voidaan edellyttää, mikäli toiminnasta aiheutuu naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Yleisesti tuulivoimahanke pyritään suunnittelemaan niin, ettei se aiheuta kohtuutonta rasitusta ja vaadi ympäristölupaa.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Osallistuminen ja tiedotus</p> <p>Hankkeelle on perustettu seurantaryhmä, johon on koottu osa eri yhteisöjä alueelta, sekä muita osallisia, mikä on hyvä tapa. Lisäksi ulkopuolelta oli kutsuttuna tahoja, joilla ei ole alueella toimintaa, kuten Susiperän metsästysseura ja vastaavasti alueella toimiva Untilan Kotaveikot on jätetty pois. Kyläseuroja alueella on useampia kuin nimetty Pohjois-Parkanon kyläseura. Kaikki nimetyt tahot eivät ole saaneet tietoa ennakkoon ja ajoissa (kutsut tulivat 4 päivää ennen tilaisuutta), eikä kutsuja ole toimitettu kaikille asianmukaisesti tarkistamalla yhteystiedot. Tiedotimme puutteista. Toivomme tietojen tarkistusta ja kutsujen toimitusta 1 – 2 viikkoa ennen tilaisuuksia. Osallistumismahdollisuudet tulisi olla tasapuoliset.</p> <p>Toivomme tarkennusta tiedotukseen, jossa oli puutteita. Alueen eri asukasryhmät on hyvä huomioida ja toimittaa tiedotteet ja kyselyt tarvittaessa postitse, koska ne eivät tavoita merkittävää osaa ulkopaikkakunnalla asuvia vapaa-ajan asukkaista, eikä kaikilla asukkailla ole tietokoneen tai internetin käytön mahdollisuutta tai kokemusta. Arviointiohjelmaan on kirjattu asukaskyselyn postitus lähialueella, joka ei ole tässä vaiheessa toteutunut, eikä aiheesta tehtyyn kyselyyn vastattu. Asukaskyselystä voisi hakija ilmoittaa paikallisessa lehdessä.</p> <p>Yleisötilaisuudet tulisi järjestää siten, että voi osallistua paikan päällä tai tuetun internetyhden kautta. Pelkkä teams-välitteinen kuuleminen on riittämätön, koska kaikilla ei ole valmiuksia osallistua niihin ja tieto linkistä tuli tällä kertaa erillisenä ajankohtana ja tieto löytyi vain ympäristökuulutus sivulta.</p> <p>Hankkeen tausta, tarkoitus ja tavoitteet -huomioita</p> <p>Meistä jokainen tunnistaa Suomen ja Pirkanmaan osalta energian käytön muutostarpeet ja hiilineutraalius- tavoitteet myös kansanvälisesti. Tätä tavoitetta kuntien tulee edistää omassa toiminnassaan ja huolehtia toimintansa energiatehokkuudesta, sekä informoida ja tukea asukkaita, joilla on yhdenvertainen ja tasapuolinen oikeus terveelliseen ja turvalliseen ympäristöön, sekä omaisuuden suojaa . Pelkkä tuulivoima-alueiden perustaminen kuntiin ei voi olla ratkaisu, koska kaikilla kunnilla ei ole samoja mahdollisuuksia, eikä tietyistä alueista tule perustaa tuulivoimareservaatteja.</p> <p>Pirkanmaan maakuntakaava, joka on vanhentunut tuulivoiman osalta, ollaan uudistamassa. Tämä vaihemaakuntakaava uudistus tulisi olla julkinen ja ottaa huomioon valmistelussa. Muuttuvat voimalarakenteet,</p>	<p>Lisätään muut alueella toimivat kyläseurat seurantaryhmään. Kutsu seurantaryhmän toiseen kokoukseen lähetetään ajoissa.</p> <p>Hanketoimija harkitsee kaavan laatimisvaiheessa tiedottamista maanomistajille myös kirjeitse.</p> <p>Tulevat yleisötilaisuudet järjestetään ensisijaisesti paikan päällä.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>sähkönsiirto ja ympäristö tulee huomioida. Tuulivoima-alueita voidaan nykyään sijoittaa myös alavammille seuduille voimaloiden korkeuden kasvaessa, joten niitä ei ole tarve tuoda asutuksen lähelle luontoon, vaan hyödyntää jo olemassa olevaa infraa ja teollisuusalueiden läheisyyttä, jossa melu muut tekijät eivät aiheuta erityistä ongelmaa. Sähkönsiirtolinjojen alle jäävä metsäala on suuri ja voimaloiden elinkaarimallin hiilijalanjälkeä kukaan ei ole esittänyt arvioinnissa.</p> <p>Taloudellisessa mielessä on huomioitava myös mahdolliset negatiiviset vaikutukset suunniteltaessa tuulivoiman sijoittumista tiiviin kyläasutuksen ja vapaa-ajanasutuksen välittömään läheisyyteen kiinteistöjen vakuusarvojen alentuessa. Pohjois-Parkanon alue Kuivasjärven ja Vatajankylät ovat olleet edelleen suosittua muuttoaluetta hyvien liikenneyhteyksien ja luonnonläheisyyden vuoksi. Uhkana on asukkaiden ikärakenteen ja alueen muuttuvien olosuhteiden vuoksi se, että kiinteistöt eivät siirry tavanomaiseen tapaan nuoremmalle asukaskunnalle, vaan jäävät ulkopaikkakunnalla asuvien kesäasunnoiksi. Veronmaksajat vähenevät tätä kautta ja on huomioitava, että jo 10 tai 20 talouden kahden veronmaksajan vähentymisen vaikutus kunnan työvoimaan ja verotuloihin on huomattava. Rakentamisen aikainen työvoiman tarve ja urakointi on hetkellinen ja kilpailutuksen vuoksi epävarma oletus tuotoista.</p> <p>Maakuntakaava ja kaavoitus</p> <p>Hankealuetta on laajennettu huomattavasti maakuntakaavan osoittamasta alueesta pohjoisessa ja idässä kohti asutusta ja keskeisiä luonnon monimuotoisuusalueita, sekä pohjoisella suunnalla suojelukohteita, Raatosulkonneva ja Alkkianvuori, jotka ovat maakunnallisesti ja laajemminkin merkittävällä Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geopark alueella. Etelämpänä Rengassalon vanhojen metsien Natura 2000 suojelualueisiin kuuluvaa aluetta ollaan lähes ympäröimässä tuulivoima-alueen sisälle. Vaadimme, että vähintään Pirkanmaan nykyisen maakuntakaavan rajausta noudatetaan.</p> <p>Tuulivoimateollisuusaluetta on tuotu suunnitelmassa huomattavasti lähemmäksi myös rantakaava- ja osayleiskaava-alueita. Niille rakennettujen kiinteistöjen rakenneratkaisut eivät välttämättä kestä alueelle kohdistuvia melu- ja muita vaikutuksia, kiinteistöjen arvosta puhumattakaan. Tehdyt rantakaavoitukset virkistyskäyttöön tulee huomioida laajemmin alueiden suunnittelussa, eikä tuoda uutta teollisuusaluetta ja sähkönsiirtolinjoja niiden välittömään läheisyyteen.</p> <p>Rantakaava-alueet sijoittuvat lähimmillään</p>	<p>YVA-selostusta varten tehdään hiilitaselaskenta, jonka avulla hankkeen hiilijalanjälkeä ja päästöjä arvioidaan koko elinkaaren ajalta.</p> <p>Kaavaselostuksessa arvioidaan hankkeen vaikutuksia lähialueen kiinteistöjen arvokehitykseen.</p> <p>Pirkanmaan Liitto on lausunnossaan esittänyt, että osayleiskaavatyössä on luontevaa tarkastella maakuntakaavamerkinnästä poikkeavaa suunnittelualuetta, sillä maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma ja siinä esitetyt tuulivoima-alueet tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.</p> <p>Hankkeen vaikutuksia yleis- ja asemakaavoihin arvioidaan kaavaselostuksessa ja YVA-selostuksessa.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>vain 0,5 kilometrin etäisyydelle Rihkaanjärven alueella ja 1 kilometrin etäisyydelle Pitkäjärvellä, Rengassalon suojelualueen sijoituessa välittömään läheisyyteen. Lähietäisyydellä on myös Kuivasjärven pitkä rantakaava-alue, jonne vaikutukset ovat yhtä voimakkaat kuin Ylinen- ja Vatajanjärvien alueelle hankealueen itälaidalla, jossa voimalat sijoittuvat maastokohtiin, joiden lähtökorkeus on 170-180 metriä ja järvien pinnat 137-136 metriä. Vaadimme vähintään 3 kilometrin etäisyyttä asutukseen.</p> <p>Maakuntakaavan osoittamien kohteiden merkintä hankealueen kartoissa on puutteellinen ja epätarkka eri tasoilla melko pääpiteisissä kartta-aineistoissa kuin myös sanallisessa arvioinnissa. Suunnittelu-alueen laajentamisen vaikutuksia verraten maakuntakaavaan ei ole esitetty ja arvioitu.</p> <p>Liittyminen muihin hankkeisiin</p> <p>Muiden tuulivoimahankkeiden tiedot ovat puutteelliset ja arviointi hankkeiden yhteisvaikutuksista puuttuu. Alueen välittömässä läheisyydessä 10 – 15 - 20 kilometrin säteellä on useita hankkeita toteutettu, kaavoitettu ja kaavoitus- ja valmisteluvaiheessa. Vain osa hankkeista on esitetty aineistossa.</p> <p>Huomiotta on jätetty kokonaan Kihniön Mäntykankaan alue, joka on kaavoitusvaiheessa ja sijaitsee tuulivoima-alueista lähimpänä hankealuetta. Lisäksi on arvioitava Kurikan ja Karvian rajapinnassa pohjoisen suunnassa Jäkäläkankaan rakennusvaiheeseen tuleva alue ja maakuntakaavassa mahdollinen Niskalamminkangas, joka on valmistelussa, sekä viereinen Lylyharjun kaavoitusalue. Pohjois-Parkanossa kapealle alueelle on muodostumassa hankkeiden kehä, josta toivomme kokonaisvaltaista vaikutusten tarkastelua.</p> <p>Kartta-aineisto ja vaikutusten arviointialueen kuvaus</p> <p>Kartta-aineisto on puutteellinen ja osin harhaanjohtava. Karttaotteissa on selviä puutteita alueen asutuksen kausi- ja vapaa-ajan asutuksen, sekä matkailu- ja majoituselinkeinotoimintaan liittyvien rakennuksien osalta, joita puuttuu. Muun muassa hankealuetta lähimpänä olevat Vatajanjärven matkailu- ja majoitustilat puuttuvat kokonaan, sekä osa vapaa-ajan rakennuksista. Toivomme aineistojen tarkentamista.</p> <p>Hankkeen yhteisvaikutukset eri hankkeiden osalta tulisi näkyä myös kartta-aineistoissa, jossa lähimmät alueet; pohjoisessa Karvian Jäkäläkangas rakenteilla, Niskalamminkangas (maakuntakaavassa</p>	<p>Suunnitelualueen eroa maakuntakaavassa esitettyyn tuulivoimatutannon alueeseen arvioidaan kaava- ja YVA-selostuksissa.</p> <p>Täydenetään OAS:an karttaan lähialueen tuulivoimahankkeita.</p> <p>Tiedot Mäntykankaan tuulivoimahankkeesta täydennetään YVA-selostukseen ja OAS:iin kohtaan 5.4.</p> <p>Jäkäläkankaan ja Lylyharjun esisuunnitteluvaiheessa olevat tuulivoimahankkeet on esitetty OAS:issa kohdassa 5.4.</p> <p>OAS:in kartta-aineiston asutus- ja rakennustiedot ovat peräisin Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta ja kiinteistörekisteristä.</p> <p>Muut lähiympäristön tuulivoimahankkeet esitetään OAS:in kohdassa 5.4. Täydenetään OAS:an karttaan lähialueen tuulivoimahankkeita.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>merkittynä ja hankevalmistelussa), Lylyharjun tuulivoimapuisto kaavoitusvaiheessa sekä idässä Kihniön Mäntykangas kaavoitusvaiheessa, joka puuttuu vielä täysin aineistosta. Toivomme aineistojen tarkentamista.</p> <p>Pohjavesialueiden esiintyminen on esitetty epäselvästi aineistossa ja niiden sijainti suhteessa suunniteltuihin voimalaitoksiin olisi hyvä esittää.</p> <p>Vaikutusten arviointi - huomioita</p> <p>Asutus</p> <p>Hankealueen rajausta tulee tarkastella huomioiden asutus, viihtyisyys, maisema, melu ja välke sekä asukkaille tärkeät virkistyskäyttö- ja luontokohteet. Osa arvioinneista puuttuu vielä aineistosta, kuten suunnitelma näkyvyysmallinuksista ja maisemasovitteet.</p> <p>Hankealuetta on laajennettu huomattavasti kohti tiheästi asuttuja kyläalueita, Ylinen- ja Vatajanjärvi, Luomankylä – Pihlajankylä sekä Rihkaan- ja Pitkäjärven rantakaava-alueita. Hankealue poikkeaa maakuntakaavassa esitetystä huomattavasti, eikä huomioi lähimpiä matkailu- ja majoituskohteita 1 km etäisyydellä.</p> <p>Asutuksen suojavyöhykkeenä tulee olla vähintään 3 kilometriä suunniteltujen tuulivoimaloiden koon kasvaessa 300 metriin nykyisen maakuntakaavan aikaisen arvioinnin aikaisesta 200 metrin korkuisista ja pienempi tehoisista tuulivoimaloista. Tehon ja koon kasvu tulee huomioida ja noudattaa varovaisuus periaatetta terveyden ja hyvinvoinnin takaamiseksi tasapuolisesti asukkaille, kausi- ja vapaa-ajanasukkaille.</p> <p>Suunnittelualueen Alkkianvuori - Ylinenjärvi – Vatajanjärvi – Pitkäjärvi lähimmät tuulivoimalat on sijoitettu 170-180 metrin korkeudelle ja vastaavasti kyläalue ja järvet ovat 137-136 metrin korkeudella, joten tuulivoimalat hallitsevat maisemaa ja melulla sekä välkkeellä on esteetön vaikutus ympäristöön, eikä puustosta tai maastonmuodoista ole merkittävää suojaa asutukselle Kuivasjärven ranta-alueillakaan.</p> <p>Hankkeen vaikutusalueen asutuksen, vapaa-ajanasutuksen sekä yritysten tiedot tulisi esittää eri vyöhykkeillä kiinteistöjen lukumäärinä.</p> <p>Hankkeen vaikutusalueen asutuksen tiedot tulisi esittää asukasluukuina eri vyöhykkeillä ja alueilla itä-, länsi- etelä ja pohjoispuolella hankealuetta.</p> <p>Elinkeinot</p>	<p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei vielä esitetä voimaloiden sijoitussuunnitelmaa. Tarkentunut sijoitussuunnitelma ja voimaloiden sijainnit suhteessa pohjavesialueisiin esitetään kaavaselostuksessa.</p> <p>Näkyvyysmallinnukset ja havainnekuvat esitetään kaavaselostuksessa.</p> <p>Hankkeen vaikutuksia asutukseen arvioidaan YVA-selostuksessa.</p>

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

8.6.2022

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Elinkeinojen arvioinnissa on käsitelty vain maa- ja metsätaloutta alueen sisällä ja ulkopuolinen arviointisuunnitelma on vielä puutteellinen, eikä huomioida arvioi alueen ominaispiirteitä lainkaan erilaisten yritystyyppien osalta. Mainittu on vain kaukaisemmat kohteet. Tiedot alueen ja ympäristön matkailu- ja elinkeinotoiminnasta ovat puutteelliset, ja arviointi ei käsittele osaa niistä lainkaan. Alueen välittömässä läheisyydessä on olemassa matkailu- ja majoitustoimintaa, joka on toiminut jo 1980-luvulta saakka. Majoitus- ja matkailutoiminnan lähimmät useamman kymmenen hengen majoituskohteet on jätetty arvioinnissa huomiotta. Tiedot näistä kohteista on löydettävissä eri toimijoiden kotisivuilta, internet palveluista ja Kehitys-Parkki kehitysyhtiön kautta.</p> <p>Elinkeinotoiminnan jatkuvuus, kehittyminen ja siirtyminen seuraavalle sukupolvelle tai toimijalle on uhattuna. Toivomme tietojen tarkentamista ja huomiointia.</p> <p>Teollisuusalueen sijoittuminen vaikuttaa lähialueiden matkailu- virkistysalueiden käyttöön ja kehittämismahdollisuuksiin merkittävästi jatkossa. Lähialueen kunnat ja yhdistykset ovat sitoutuneet yhteistyössä kansainvälisen tunnuksen saaneen Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geopark alueen kehittämiseen. Parkanon osalta keskeiset alueet, Alkkianvuoren alue ja Raatosulkonneva sekä läheiset luonnon monimuotoisuuskohteet, ovat hankkeen myötä uhattuna maiseman, melun ja välkkeen ulottuessa mm. luontopoluille ja ulkoilureiteille Alkkianvuoren maastossa sekä laajemmin läheisen Rengassalon Natura-alueen osalta. Osa luontokokemusta on rauhallisuus ja hiljaisuus, joka on tärkeä osa lähialueen matkailu- ja majoitustoimijoiden tarjoamaa kokemusta alueesta.</p> <p>Liikuntapaikat ja reitit</p> <p>Liikuntareiteistä on huomioitu Alkkianvuoren luontopolkureitit, jotka ovat olleet alueella käytössä jo pitkään Metsäntutkimuslaitoksen aikana ja aiemman kolmiomittaustornin ajoista saakka paikallisten ja laajemman ammatti- ja kävijäkunnan kohteena. Alueen historia on pitkä ja liittyy vahvasti myös kylän asutukseen, metsänvartijakauteen ja muinaiseen asutukseen jääkauden jälkeen.</p> <p>Alkkianvuoren alue kuuluu nykyisin myös Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geopark alueeseen, jossa luonnossa liikkumisen ja virkistymisen mahdollisuudet ja kehittämistoimet tulee huomioida, eikä sijoittaa alueen läheisyyteen ja vaikutusalueelle teollisuusluokan tuulivoimaloita. Nyt on suunniteltu tuulivoimala aivan luontopolkureitin viereen, joka voi aiheuttaa turvallisuusriskin.</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Lisäksi alueella on polkuverkostoa Ylinen - Vatajanjärven suunnasta Alkkianvuorelle jalkaisin tai pyörällä liikuttaessa esim. kartoissa näkyvä Palokravi. Paikallisten ohella alueen matkailijat ja majoittajat hyödyntävät verkostoja aktiivisesti ja kehitteillä on Geopark alueen polkupyörämatkailureitistöjä. Etäisyys tulee olla vähintään 3 kilometriä, jotta virkistyskäyttö, hiljaisuus ja luonnon monimuotoisuus säilyvät.</p> <p>Lähialueella Pohjois-Parkanon Kylätalon liikuntakenttä 2 kilometrin etäisyydellä on jätetty merkitsemättä. Samoin Pohjois-Parkanon Pitkienaiteiden valaistu latu- ja kuntorata sekä frisbeegolf rata on jätettymerkitsemättä 3 kilometrin etäisyydellä. Tiedot löytyvät karttapalveluista, kuten muutkin merkityt kohteet. Muut alueen kodat ja kohteet, joita eri yhdistykset ylläpitävät puuttuvat osin. Toivomme tarkennuksia.</p> <p>Melu ja välkevaikutukset</p> <p>1. Virkistyskäyttö</p> <p>Alue on erittäin aktiivisessa virkistyskäytössä, jossa liikunta, luonnontarkkailu, marjastus ja sienestys, metsästys ovat vapaa-ajankäyttömuotoja, joissa hiljaisuus ja metsän palauttavat terveysvaikutukset ovat merkittäviä. Nyt suunnitellulla voimaloiden 700 – 900 metrin etäisyyksillä alueelle ei jää käytännössä meluttomia alueita. Tuulivoimaloiden keskinäisen etäisyyksien tulisi olla vähintään 1,5 kilometriä.</p> <p>2. Asutus</p> <p>Hankealuetta on tuotu kohti kyliä ja asuttuja alueita, joilla vaikutuksia voimistaa avoimet järvi- ja peltoaukeat sekä maaston korkeuserot, siitä johtuva vaikutusten esteettömyys ja leviäminen hyvin laajalle alueelle Kuivasjärven taakse asti. Lähimmät rantakaavoitetut alueet ovat jopa 0,5 – 1 kilometrin etäisyydellä. Lähimmät rakennukset sijoittuvat 1 – 1,6 kilometrin etäisyydelle hakealueesta. Melutaso vaihtelee voimaloiden suunnatessa tuulen mukaan tuulivoimalan lapoja ja käyttäessä laitteistoa täydellä teholla. Infraääntä merkittävämpi voi olla tämä äänen pulssittainen vaihtelu. Melumallinnukset on arvioitava kohdetasolla käytettävillä laitetyyppillä valmistajan takuuarvoilla tai vastaavilla tiedoilla esitettynä.</p> <p>3. Matkailu- ja majoitustoiminta</p> <p>Hankkeen arvioinnissa ei ole otettu huomioon lainkaan lähimpiä kymmenien henkilöiden matkailu- ja majoitustoimintaa, joka sijoittuu Vatajanjärven ranta-alueelle</p>	<p>Hankkeen melumallinnukset tehdään ympäristöministeriön tuulivoimamelun mallinnusohjeen mukaisesti.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>lähimpänä hakealuetta 1-1,5 kilometrin etäisyydellä. Matkailijoiden kiinnostus alueeseen johtuu juuri hyvistä luontoreitistöistä, marjastus- ja sienestysmaastoista, kalastusmahdollisuuksista ja luonnon rauhasta, jota ei saavuta suurissa keskitetyissä majoituskohteissa. Maaseutumatkailuun liittyy vahvasti hiljaisuus ja rauhallinen luontokokemus, jotka ovat nyt uhattuna. Vaadimme riittävää etäisyyttä huomioiden matkailu- ja majoituskohteet 3-5 kilometriä.</p> <p>Maisema</p> <p>Maisemavaikutukset tulevat olemaan merkittävät 300 metristen voimaloiden sijoituessa kylän viereiselle harjualueelle näkyen kymmenien kilometrien etäisyydelle. Ne tulevat muuttamaan luontokohteiden ja asutuksen osalta viihtyisänä koettua ympäristöä, jotka ovat olleet merkittävä tekijä asukkaiden ja muuttajien arvostaessa juuri viljelysten, metsien ja järvien muodostamaa maisemakokonaisuutta asuinympäristössään kaukana asutuskeskuksista. Ei vilkkuvaa ja välkkyvää teollisuusaluetta luontoon.</p> <p>Pohjois-Parkanossa Vatajankylä – Kuivasjärvi on 1600-luvulta saakka asuttua aluetta, johon on kehittynyt tiiviit ja elinvoimaiset kyläyhteisöt maanviljelys ja muun yritystoiminnan kuuluessa kylänraittien varrelle luontevana osana. Valtaväylä halkoo aktiivista kylää ja sen molemmin puolin jakaantuvat asutus ja avarat peltomaisemat useiden järvien ja lampien muodostamassa verkostossa välittömästi 1-5 kilometrin säteellä suunnitelluista tuulivoimapuistoista. Maisemamuutos on merkittävä voimaloiden korkeuden kasvaessa Pirkanmaan maakuntakaavan laadinta-ajan 200 metristä 300 metriin. Huomioitava on suunnittelualueen maastokorkeus harjualueella 170-180 metrissä ja järvien pinnantason ollessa alueella 136 -137 metrin vaiheilla. Linnankylän kulttuurimaisema sijoittuu vain reilun 5 kilometrin etäisyydelle tässä järvien ja viljelysten muodostamassa ketjussa Kyrönkankaan Talvitien maisemassa. Arviointiohjelmassa ei ollut havainnekuvia.</p> <p>Huomioitava on myös muiden hankkeiden yhteisvaikutukset, jotka Pohjois-Parkanon Kuivasjärvellä ja Vatajankylässä kohdistuvat suhteellisen kapealle alueelle eri suunnissa. Tulossa pohjoisen suunnalle Karvian ja Kurikan rajamaastoon useampi hankealue, joista Jäkäläkangas on kaavoitettu ja tulossa rakentamisvaiheeseen, Niskalamminkangas selvitysvaiheessa, Lylyharju kaavoitusvaiheessa ja idässä Mettälänkylää vastapäätä Kihniön Mäntykangas.</p> <p>Luonto ja ympäristö</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Alueelle sijoittuu useampi merkittävä luontokohde, jotka on kirjattu arviointiin ja jotka on huomioitava sekä täydennettävä päivittäen uusimmat tiedot ennallistamisesta ja kosteikoista, joita Pohjois-Parkanossa on toteutettu eri hankkeilla ja rahoitukselle. Alkkianvuoren alue on keskeinen kohde geologisena ja suoluonnon erityiskohteena, joka on Natura-ohjelmassa. Lisäksi on arvioitu myös Ylimysnevaa ja läheistä aluetta metsien monimuotoisuuskohteena. Alueen kehityssuunta kokonaisuutena tarjoaisi luonnolle ja luonnon arvoille kestävän pohjan. Lisäksi alueelle on saatu kansainvälisesti arvokas Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geopark tunnustus, johon kuuluu myös alueiden kehittäminen. Mielestämme tällä alueella tulisi keskittyä luontokohteen kestävään kehittämiseen retkeilyalueena ja säilyttämiseen hiljaisena ja rauhallisena kohteena.</p> <p>Natura-alueet ja suojelualueet</p> <p>Hankearviointiin on kirjattu Raatosulkonnevan ja Rengassalon alueet, joiden vaikutusarviointiin tulee kiinnittää huomiota myös osana laajempaa luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Eläinlajit ja riista</p> <p>Lajistosta on kirjattu vain yleiset pääpiirteet, alueen erityispiirteitä ei ole huomioitu. Alueen asukkaiden huomioita ovat kanalintujen pesimäalueet, petolintujen pesimäpuut, liito-orava-alueet. Alueella harrastetaan tarkkailua muun muassa omilla mailla suojarakenteita hyödyntäen ja liikuttaessa luonnossa. Tältä osin Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys, eri harrastajaryhmät ja asukkaat voivat antaa arvokasta tietoa, jota voidaan hyödyntää arvioinnissa.</p> <p>Harjualueet ja muut luonnonolot</p> <p>Pohjavesialueet on kirjattu, mutta tarkempi vaikutusarvioinnin selostus puuttuu ja kartta-aineisto on puutteellinen.</p> <p>Liikenne</p> <p>Liikenteen osalta vaikutukset ulottuvat nyt laajalle Latikkanevan ja Ristiharjuntien alueelle. Liikenteen vaikutus on arvioitava pohjavesialueen kannalta kestäväällä tavalla. Mielestämme alue tulee rajata jo suunnitteluvaiheessa siten, ettei rakentamista tai liikennettä suunnata näille alueille.</p> <p>Arviointisuunnitelmassa on esitetty hyvin raskaan liikenteen vuoksi tarvittavat tien</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>rakenteen kannalta tarvittavat toimenpiteet. Hankkeen valmisteluvaiheessa ei ole oltu yhteydessä paikallisiin tiehoitokuntiin. ELY keskuksen tai tiehoitokuntien tiet eivät rakenteeltaan kestä raskasta ja määrällisesti suurta liikennettä, joten on syytä tarkentaa mahdolliset maa-ainesten siirtoreitit.</p> <p>Rakentaminen</p> <p>Arviointisuunnitelmassa ei ole eritelty maamassojen siirtoa ja pohjien rakentamiseen tarvittavien aineiden hankintaa ja määriä kuin osa autokuormina. Pohjarakenteiden kuvaukset ovat vielä tarkentumatta ja erittely aineksista puuttuu. Mihin sijoitetaan pohjarakenteiden alta poistettavat massat? Rakentamisen aikana tilantarve ja liikennejärjestelyt risteysalueilla olisi hyvä tarkentaa.</p> <p>Purkaminen</p> <p>Tuulivoimaloiden purkaminen tehdään kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaan, mutta rakenteista ja laitteistoista tehtävä purkamissuunnitelma tulisi tehdä laitetyypin mukaan. Huomioitava on se, että alueen tiestö saattaa vaatia tässä vaiheessa purkujätteen poiskuljetuksen osalta riittävän kantavuuden ja tarvittaessa kunnostuksen.</p> <p>Sähkölinjat ja sähkönsiirto alueelta</p> <p>Sähkönsiirtoon on esitetty vain yksi suunnitelma, eikä sille ole esitetty vaihtoehtoa. Vaikutusten arviointia ei tämän yhden linjauksen osalta ole tehty. Hankkeessa linja on suunniteltu Pitkäjärven rantakaava-alueen ja Valkeisen välistä läheltä vapaa-ajanasutusta ja Nivusjärven etelä kärkeä, jonne on erotettu vapaa-ajanrakennus tontit, joten haittoja vapaa-ajanasutusalueelle kertyy monelta taholta. Lisäksi alueella on toteutettu kosteikko- ja ennallistamistoimia Nivusjärven valuma-alueella. Sähkönsiirtolinjojen osalta tarvitaan tarkempaa arviota vaikutuksista ja esitys vaihtoehtoisesta linjasta ja liityntämahdollisuuksista.</p> <p>Liitteenä</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alueen ympäristöstä asukkaiden keräämä allekirjoitettu adressi Ei Tuulivoimaa asutulle kyläalueelle, Geopark alueelle 276 henkilöä 2. Internetissä adressit.com palvelussa allekirjoitettu adressi Ei Tuulivoimaa asutulle kylä- ja Geopark alueelle 214 henkilöä 	<p>YVA-selostuksessa esitetään vaihtoehtoiset sähkönsiirtoreitit ja vaikutusten arviointi niiden osalta.</p>
M02	Pohjois-Parkanon	EI TUULIVOIMALLE GEOPARK	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
	kyläseura ry, Liite 1	<p>ALUEELLA, ASUTULLA KYLÄALUEELLA</p> <p>Me Pohjois-Parkanon asukkaat vastustamme tuulivoiman sijoitusta lähelle 1600-luvulta saakka asuttua yhtä Parkanon vanhinta kyläaluetta. Vedenjakajanseudun runsaiden järvien ja metsien muodostama alue on innostanut monia muuttamaan alueelle hiljaisen luonnon ja sen antamien työ- ja harrastusmahdollisuuksien vuoksi. Alueella on vilkas yhteistyö ja aktiivista toimintaa. Kuivasjärven ja Vatajankylän alueen runsas 200 taloutta ja 400 asukasta, sekä tätä suurempi joukko aktiivisessa käytössä olevia vapaa-ajanasuntoja ja alueella pidempään viihtyviä monipaikkaisia asukkaita. Vaikutus ulottuu myös Lamminkosken ja Linnankylän alueelle mahdollisten sähkösiirtolinjojen alueella runsas 100 taloutta lisänä. Tuulivoimaa ei tulisi sijoittaa 5 - 10 kilometriä lähemmäs asutusta.</p> <p>Maisemaan asutuksen lähelle eivät sovi liki 300-metriset tuulivoimamylyt. Tuulivoimaloiden koko on kasvanut jo kolmanneksen maakuntakaavan laatimisaikojen 200-metrisistä pienitehoisemmista myllyistä, joten vaikutukset on arvioitava täysin uudelta pohjalta. Niiden aiheuttama haitta on huomioitava asumisviihtyvyyden sekä alueen asukkaiden, elinkeinojen ja luonnon monimuotoisuuden, sekä eläinten ja metsästyksen kannalta kestäväällä tavalla. Kiinteistöjen arvo ja kiinnostus asua alueella vähenee selkeästi, mikäli tuulivoimatoimintaa tuodaan lähelle asutusta. Tuulivoimaan liittyy monia huolia, maisema-, välke- ja äänihaittojen ohella kiinteistöjen arvo ja asumiseen liittyvät kysymykset, koska aina on kyse myös mielikuvista, joita alueesta luodaan. Nyt myös alueella asuvien arvot ovat uhattuina.</p> <p>Parkanon hakema ja saama Geopark-status Lauhavuori—Hämeen kangas yhteistyössä toi luonnonarvot ja matkailun mahdollisuudet erityisen hyvin esille. Nyt tämä ovat vaarantumassa, koska tuulivoimaan ollaan sijoittamassa samoja kohteiden Alkkianvuorensa Raatosulkonnevan Natura-alueen, sekä Rengassalon luonnonsuojelualuiden ja asutuksen välittömään läheisyyteen, perinteisille metsä- ja lähivirkistysalueille, joita hyödyntävät asukkaiden ohella paikalliset ja muut matkailuyritykset. Moni on hakeutunut alueelle hiljaisuuden vuoksi, mitä arvostavat asukkaat, vapaa-ajanasukkaat ja vierailijat. Runsaasti järviä käsittävä Pohjois-Parkanon alue on myös aktiivisesti kesäasukkaiden asutusta maa ja rantakaavoilla ohjattua asutusta, joka on asuin ympäristönä nyt uhattuna. Alueella on huomioitava vesistöt, jotka voimistavat äänihaittavaikutuksia huomattavasti.</p> <p>Maakuntakaava osoitti mahdolliset tuulivoima-alueet, kuitenkin kunnan tulee</p>	<p>Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>taata asukkailleen ympäristö-, elinkeino- ja asumismahdollisuudet, ei tilannetta, jossa kyläalue ympäröidään nyt jo kolmelta suunnalta tuulivoimaloilla ja jatkossa mahdollisilla sähkönsiirtolinjoilla.</p> <p>Toivomme , että tilannetta arvioidaan pidemmällä aikavälillä luonnon, kestävän matkailun ja asumis- viihtyvyyden, kuin arvioitujen hetkellisten tuottojen kautta. Tuulivoiman hyödyt voidaan saavuttaa sijoittamalla ne kauemmas asutuksesta ja ratkaisemalla tuulivoiman rakentamisen aiheuttamat ympäristöhaitat ja jäteongelma, joka jää seuraavalle sukupolvelle. Asia ei koske vain tuulivoimarakennusalueen maanomistajia, vaan laajemmin koko yhteisöä ja maanomistajia, joita ei ole kuultu kaupungin valmistelussa asiassa. Maanomistus on osin etäännytynyt kylässä asuvista, joten on huomioitava myös asukkaiden näkökulma ei pelkästään mahdollisten muualla asuvien maanomistajien kanta.</p> <p>Pohjois-Parkanon kyläseura on saanut lukuisia yhteydenottoja huolestuneilta asukkailta ja toiveen yhteisistä toimista ja tiedonsaannista. Toivomme valmistelulta avoimuutta, aktiivista kuulemista ja sitä, että mielipiteet ja vaikutukset otetaan laajasti huomioon.</p> <p>Pohjois-Parkanon kyläseura ry ja allekirjoittaneet Kuivasjärven ja Vatajankylän alueen maanomistajat, kiinteistönomistajat, asukkaat ja vapaa-ajanasukkaat.</p> <p>Parkanossa 10.5.2021</p>	
M02	Pohjois-Parkanon kyläseura ry, Liite 2	<p>Ei Tuulivoimaa Pohjois-Parkanoon kylä- ja Geopark alueelle Takakangas- Pihlajaharju</p> <p>Parkanon Tuuli Oy suunnittelee teollisuuskokoluokan tuulivoimala-alueita Takakangas- Pihlajaharjun alueella Pohjois-Parkanossa. Alueelle suunnitellaan 12 tuulivoimalan rakentamista. Voimaloiden korkeus olisi n. 300 metriä ja roottorin halkaisija 200 metriä, 8-10 MW yhteisteholtaan 96 MW. Puhutaan teollisenluokan tuulivoimaloista. Voimassa olevassa Pirkanmaan maakuntakaavassa tuulivoimaloiden korkeus on 200 metriä ja koko 2-3 MW, joten kaava on jäänyt jo ajastaan jälkeen arviointeineen.</p> <p>Takakangas-Pihlajaharju alue sijaitsee Kuivasjärven, Vatajan ja Ylinen-järvien välittömässä läheisyydessä länsipuolella, jossa lähimmät talot, tilat, majoitusyrityksien mökit sijaitsevat vain n. 0,5 -1,5 km etäisyydellä suunnitellusta tuulipuistosta. Alue sisältää pohjoisessa Alkkianvuoren alueen ja etelässä rajoittuu Rengassalon vanhojen metsien suojelualueeseen.</p>	Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Vaikutusalueella on 200 taloutta, 400 asukasta ja erityisesti lapsiperheitä Vataja-Alkkiantie akselilla sekä vapaa-ajan asukkaita moninkertainen määrä. Alueen useat pikkujärvet ja lammet Valkeinen, Ahvenlampi, Pitkäjärvi, ovat houkuttaneet vapaa-ajanasukkaita hiljaisen erämaaluonnon äärelle. Alue on myös paikallisten asukkaiden lähivirkistysalue, mikä näkyy runsaana polkuverkostona kartoissa.</p> <p>Tuulipuistoalueeseen on rajattu osin mukaan valtakunnallisesti arvokas geologinen kohde Alkkianvuori, joka kuuluu UNESCO Global Geopark Lauhavuori-Hämeen kangas alueeseen. Tähän sisältyy viereinen Raatosulkonnevan Natura—alue kunnostettuine luontopolkuineen. Tuulipuistoalue ulottuu osin vanhojen metsien Rengassalon luonnonsuojelu ja Natura- alueeseen. Parkanon kaupunki on LH Geopark— yhdistyksen jäsenenä edistänyt alueen kehittämistä.</p> <p>Pohjois-Parkanossa on huomioitava myös jo rakentamisvaiheessa olevien ja muiden suunniteltujen tuulivoimapuistojen yhteisvaikutus. Ympäristö- ja maisemavaikutukset ulottuisivat pitkälle kymmenien kilometrien säteelle usean kunnan alueelle näiden 300 metristen tuulivoimayksiköiden saartaessa aluetta, johon liittyy myös rakennettavien sähkölinjojen ja teiden verkoston vaikutus alueen kiinteistön ja maanomistajiin.</p> <p>Adressin tavoitteena on puolustaa alueella asuvien ja mökkeilevien ihmisten oikeutta terveelliseen ja turvalliseen ympäristöön, luonnon monimuotoisuutta ja arvokkaita luontokohteita, alueen luontomatkailua ja virkistyskäytön kannalta merkittäviä luonnonalueita sekä perustuslain mukaista yhdenvertaisuuden oikeutta ja omaisuuden suojaamista myös maaomistajat huomioiden.</p> <p>SUUNNITELTU ALUE ON VÄÄRÄ PAIKKA TUULIVOIMALOILLE KOSKA: -</p> <p>Tuulipuisto sijaitsee liian lähellä asutusta ja vapaa-ajan asuntoja. Kansalaisten yhdenvertainen oikeus turvalliseen ja viihtyisään elinympäristöön ei toteudu.</p> <p>Suunnitellut voimat edustavat suurinta teollista tuulivoimalakokoluokkaa, jota maassamme ei aiemmin ole rakennettu. Toteutuessaan tuulivoimala-alue vaikuttaisi negatiivisesti asukkaiden viihtyvyyteen ja muuttaisi peruuttamattomasti alueen elinympäristöä mm. melu- ja välkehaittojen vuoksi. Tuulivoimaloiden riskietäisyyden tiedetään myös kasvavan voimaloiden korkeuden, määrän tai tehon kasvaessa tai ajan kuluessa pitkäaikaisaltistuksessa. Toisin</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>sanoen riskietäisyys vaihtelee olosuhteiden mukaan ja alueilla, joilla on voimaloita eri puolilla asuinpaikkaa, jopa 10 -20 km:n etäisyydelle asti voimaloista.</p> <p>Meluvaikutukset korostuvat muuten hiljaisilla alueilla. Tuulivoimaloiden ääni on jatkuvaa, säännöllisesti suhahtavaa jyskyttävää ääntä. WHO onkin määritellyt tuulivoimamelun ympäristömelun aiheuttajaksi ja sillä on todettu olevan yhteys oleskelun ja unen häiriintymiseen. Kuultavan melun laskentaohjeisiin on ehdotettu tehtäväksi muutoksia.</p> <p>Nykyisten ohjeiden mukainen yöajan keskiäänitaso 40 dB ei estä tuulivoimaloiden jaksottaisen sykinän aiheuttamia haittoja asunnon sisällä, mikä korostuu ilta- ja yöaikaan. Näistä haitoista on lukuisia esimerkkejä pohjanmaalta, jossa pienempien tuulivoimaloiden vaikutuksesta on kokemusta. Kansainvälisten tutkimusten mukaan infraäänien tiedetään aiheuttavan terveydellisiä ongelmia, pitkäaikais- ja yhteisvaikutuksia, jotka ovat tilastollisesti merkitsevästi riippuvia tuulivoimaloiden etäisyydestä.</p> <p>Voimaloiden lähellä asuvat sekä vapaa-ajanasukkaat joutuisivat eriarvoiseen asemaan hyvinvoinnin, terveyden, viihtyvyyden, ympäristön turmelemisen ja omaisuuden arvon menetyksen suhteen. Maakuntakaavasta poiketen aluetta on tuotu kohti kylää arvokkaiden luontokohdealueiden väliin lähelle järviluontoa, majoitusyrityksiä ja asutusta.</p> <p>Hiljaisten alueiden säilyttäminen tulee huomioida kaavoituksessa.</p> <p>Tuulivoiman vaikutukset hiljaisuuteen, luonnonrauhaan ja luonnon monimuotoisuuteen on huomioitava alueella, jolla ei ennestään ole teollisuutta. Tuulipuistot tulisi sijoittaa tiiviimmin rakennettujen teollisuusalueiden yhteyteen, joissa nämä ympäristötekijät on jo huomioitu. Tuulivoimalan lentoestevalot näkyvät pimeään aikaan kauas ja muuttavat merkittävästi alueen valo-oloja. Nämä kuuluvat rakennettuun teollisuusympäristöön, eivät luontoon ja kylämaisemaan.</p> <p>Luonnon monimuotoisuus, arvokkaat luontokohteet ja virkistyskäyttö on turvattava.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden säilyminen, lintujen muutto-, ja pesintäalueet ovat uhattuna, jos aluetta pirstovat rakennettavat voimalat ja niiden huoltoon tarvittavat tiet ja voimalinjat. Suunnittelualueella on useita järviä sekä metsiä, joissa liikutaan aktiivisesti ja niiden virkistysarvo on merkittävä. Polkuja löytyy Alkkianvuoren maastosta ja kyläläisten</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>omia reittejä Palokravilta ja läheisiltä alueilta.</p> <p>Luontomatkailu on voimakkaimmin kasvavia matkailun osa-alueita.</p> <p>Luonnon vetovoiman ja luontoon liittyvien vapaa-ajan toimintojen merkitys on kasvanut huomattavasti viime vuosina. Alkkianvuoren ja LH Geopark-alueella on lähdetty kehittämään eri hankkeissa yhteistyössä matkailuyrittäjien kanssa ja sen saavutettavuutta on parannettu eri tavoin. Alueella on jo METLAN aikana perustettu luontopolkuverkosto, jota Metsähallitus ja LH Geopark ovat yhteistyössä kehittäneet. Parkanon kaupunki on ollut pitkään mukana LH Geopark hankkeessa ja LH Geopark -yhdistyksen jäsenenä alueen kehittäjänä. Joten mihin sitoudutaan jatkossa?</p> <p>Asuminen ja elinvoimainen kylä Kuivasjärvi -Vatajankylä on Parkanon kylistä vanhimpia, vakinaisesti asuttuna jo 1600—luvulta saakka. Koko Pohjois-Parkanon alue on tärkeä asukkaille, viljelijöille, yrityksille ja maaseudulle hevosineen, lampaineen ja koirineen muuttaneille, sekä vapaa-ajanasukkaille, joista yhä useampi viettää alueella pidempään aikaa myös työn merkeissä. Viestintäyhteyksiä on parannettu kuituyhteyksillä, digitaaliset verkot ovat tärkeitä ja säilyttävä häiriöttöminä. Etäisyys asutukseen tulee olla vähintään 5 kilometriä ja yhteisvaikutukset huomioiden pidempi, mikäli halutaan kehittää asuttua kylää.</p> <p>Me allekirjoittaneet haluamme suojella alueen asukkaiden ja vapaa-ajanasukkaiden sekä tulevien sukupolvien oikeuden turvalliseen, terveelliseen, hiljaiseen ja luonnoltaan monimuotoiseen ympäristöön. Toivomme, että tilannetta arvioidaan pidemmällä aikavälillä luonnon, kestävän matkailun sekä asumisviihtyvyyden, -turva isuuden ja -tervee lisyyden kannalta.</p> <p>Vetoamme Parkanon kaupungin päättäjiin, että Takakangas -Pih ajaharjun alueelle ei kaavoiteta tuulivoimaloita asutuksen ja Geopark-alueen läheisyyteen, vaan turvattaisiin alueen terveelliset ja viihtyisät elin- ja vapaa-ajanolosuhteet, virkistyskäyttö, luonnonrauha ja koskemattomuus. Meillä kuntalaisina on päätösvalta oman alueemme kestävän kehityksen mukaisesta kehittämisestä ja arvoista. Pohjois-Parkanon alueella näiden eteen on tehty paljon työtä järviluonnon, metsienhoidon, kosteikkojen ja soiden ennallistamisen kautta.</p> <p>Kiitos, kun allekirjoitat.</p>	
M03	Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry & Suomen luonnonsuojeluliiton	<p>1. KAAVOITUSPROSESSIN ALKU JA HANKKEEN KÄYNNISTYMINEN</p> <p>1.1 Hankkeen tausta ja maakuntakaava</p>	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

8.6.2022

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
	Pirkanmaan piiri ry	<p>2040</p> <p>Katsomme, että oikeusvaikutteinen Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on tuulivoiman osalta auttamattomasti vanhentunut. Se on laadittu huomattavasti pienempitehoisten ja matalampien tuulivoimaloiden rakentamisen ja sijainnin ohjauksen tueksi. Pirkanmaan maakuntakaavoituksen ja tuulivoiman sääntelyn uudistamistarve maakunnassa on tunnistettu ja käynnissä on tuulivoimakaavoituksen päivistytyö, jossa tutkitaan kaksinkertaiseen kokoon ja tehoon kasvaneiden voimaloiden sijoittamisen mahdollisuuksia, mutta tämä työ taustaselvityksineen ei ennätä valmiiksi tähän prosessiin. Yleiskeskustelu tuulivoimalle asetettavista ehdoista ja kriteereistä olisi tilanteesta johtuen välttämätöntä.</p> <p>Parkanon kaupungissa ei kuitenkaan ole käyty yleiskeskustelua niistä kriteereistä, joilla suuritehoiseen ja mittavaan teolliseen kokoon kasvaneiden tuulivoimaloiden rakentaminen olisi mahdollista ja yleisesti hyväksyttyä.</p> <p>Jo kymmenen vuotta sitten (16.11.2012) maakuntakaavan tueksi valmistuneissa suosituksissa tunnustettiin silloisen kokoluokan tuulivoiman dominoiva vaikutus ja todettiin, että paikkatietoanalyysien avulla poissuljettujen esteiden selvitys ei ole riittävää ja että tuulivoimarakentamisen vaikutusten arviointi sisältää myös arvovalintoja. Herkiksi kohteiksi tunnustettiin rantamaisemat, pienipiirteiset kylämaisemat sekä yhtenäiset luonnonympäristökokonaisuudet, voimaloiden lähialueen asutus ja loma-asutus; virkistykseen, matkailuun ja vapaa-aikaan käytettävät alueet ja reitit sekä mahdolliset seudun identiteetin kannalta tärkeät luonto- tai rakennetun ympäristön kohteet ja arkeologisesti arvokkaat kohteet. Tällainen keskustelu ja päätöksenteko uupuu kaupungista. Onnistuneen sijoituspaikkavalintojen takia se olisi välttämätöntä.</p> <p>Parkanossa tuulivoiman osayleiskaavoitus tukeutuu esiselvitykseen, jonka perustana on tekninen paikkatietoanalyysi. Tekninen esiselvitysmateriaali oli laadittu ympäristöministeriölle laaditun hanketukihakemuksen tueksi. Tämä esiselvitys perusteena on käytetty ohituskaistaa, jolla on ohitettu paikkakunnan ja sen asukkaiden kanssa käytävä arvokeskustelu, kriteereistä sopiminen ja avoin vuorovaikutus. Kiireessä Parkanon Tuuli Oy:ltä jäi huomaamatta, että ensin kaavaillun tuulipuistoalueen kariutuminen puolustusvoimien kielteisen lausunnon vuoksi oli todennäköinen jo maakuntakaava 2040 aineistojen perusteella. Nyt kaupunki</p>	<p>Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>pyrkii suurella määrätietoisuudella edistämään toista aluetta kaavoitukseen ollen itse organisaationa hanketta edistävän Parkanon Tuuli Oy:n osakeyhtiön omistajajäsen. Valmistelu tapahtuu hyvin suppeassa piirissä, jossa niin valmistelu, hankesuunnittelu kuin kaavoituskin on samoissa käsissä. Paine kaavoituksen läpiviemiseksi ensimmäisen hankkeen kariuduttua on suuri. Erityisesti tällaisessa paineessa tilanteessa arvokeskustelu ja kriteereistä sekä reunaehdoista sopiminen olisi ollut ja on edelleen välttämätöntä ennen kuin hankkeiden viriämistä tuetaan ja viedään prosessitasolle. Tuulivoima-alan kilpailu siitä, mikä teho ensin ehtii, on määrittelemässä myös sellaisia rakentamisen ehtoja ja edellytyksiä, jotka olisivat yhteisen päätöksenteon aiheita.</p> <p>Pidämme ongelmallisena sitä, että kaupunki on katsonut mahdolliseksi avata julkista keskustelua ennen kuin hanketoimijat ovat tehneet maanomistajasopimuksia ja hanke on käynnistynyt. Tämä on vähentänyt demokraattisen vaikuttamisen mahdollisuuksia. Paikallisten kriteerien teko on kuitenkin edelleen välttämätöntä teknisen kehityksen ja voimaloiden koon voimakkaan kasvun vuoksi.</p> <p>Materiaalia kuitenkin olisi ollut käytettävissä ainakin kaupungin tekemästä esiselvityksestä ja vähintään nyt virinneen hankkeen esisuunnittelusta asti tai viimeistään siitä saakka kun yhteysviranomaisen kanssa on neuvoteltu. Kuntalaisten tai kesäasukkaiden ei pitäisi joutua etsimään tietonuruja esityslistoilta tai kokouspöytäkirjoista. Käsittelemme osallistamiseen liittyviä ongelmia tarkemmin mielipiteen lopussa.</p> <p>1.2 Kriteereistä sopiminen</p> <p>Tuulivoimalan sijoittaminen edellyttää jo lähtökohtaisesti onnistunutta sijoituspaikkatarkastelua, jotta rakentamista voitaisiin edistää ja rakentaminen olisi hyväksyttävää ja edistäisi energiamurroksen toteutumista. Sijoituspaikkaa valittaessa olisi jo lähtökohtaisesti tunnistettava arvokkaat luonnonarvoalueet sekä muut paikkakunnalle merkittävät kohteet ja vahvan paikallistuntemuksen avulla rajattava ne soveltumattomina tuulivoimarakentamisen ulkopuolelle. Lisäksi on huolehdittava, että tuulivoimarakentaminen ei ole ristiriidassa muun aiemman kaavoituksen kanssa. Kaupunki on ohjannut rantakaavoilla loma-asumista ja virkistystä tietyille alueille. Näiden alueiden kelpoisuutta ei saa vähentää. Paikkakunnan omaa kulttuuria, historiaa että luontokohteiden arvoa tulee kunnioittaa.</p> <p>Vanhentuneen maakuntakaavan soveltumattomuutta voidaan korjata</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>rajaamalla mm. voimaloiden korkeutta ja määrää koko kaupungin alueella jo ennakoivasti, jotta rakentamisessa ei tehdä ylilyöntejä. Tuulivoimaloiden ja asutuksen välistä vähimmäisetäisyyttä voidaan kasvattaa maakuntakaava 2040:n määräyksiin verrattuna ja vaikutuskehiä, joille tarkastelua tehdään, voidaan laajentaa. Varovaisuusperiaatetta noudattaen voidaan pyrkiä rajoittamaan tuulipuiston aiheuttamia äänihaittoja ulottamalla sallittu sisämeluraja koskemaan myös asutuksen ja vapaa-ajan asuntojen pihapiirejä.</p> <p>Voimaloiden massiivisuus voidaan huomioida sovellettavissa kuntakohtaisissa kriteereissä niin, että kuvasovitteet määrätään tehtäväksi kaikista niistä asuin- ja lomarakennuksista, jotka ovat lähietäisyydellä, jotta voimaloiden vaikutusta niiden välittömässä läheisyydessä olevaan asuinympäristöön voidaan luotettavammin arvioida ja vertailla.</p> <p>Tuulivoimalan purkuehdot ja purkuvakuudet voidaan esittää yhdenmukaisin tavoin toteutettaviksi.</p> <p>Muun kaavoituksen huomioonottamisesta tulisi myös keskustella niin, että lopputulos voi edistää sijoittamisratkaisujen hyväksyntää. Rantakaavoituksella on ohjattu esimerkiksi vapaa-ajan asumista ja virkistyskäyttöä. Tuulivoimakaava ei saa olla ristiriidassa aiemman kaavoituksen kanssa.</p> <p>1.3 Hankkeesta kuuluttaminen</p> <p>Pidämme hankkeelle esitettyä aikataulutusta epärealistisena. Lisäksi arvostelemme voimakkaasti sitä, että YVA-ohjelman lausuntoajan ja tuulivoiman osayleiskaavan OAS kuulemisajan alkamisesta ei ole tiedotettu riittävästi kaikkia osallisia. Tiedotustilaisuus ajoittui siten, että lausuntoaikaa on jäänyt vain reilu kaksi viikkoa kahden mielipiteen kirjoittamista varten. Asiaan perehtyminen ja mielipiteen ilmaisu voi muodostua vaativaksi tehtäväksi. Emme pidä myöskään hyväksyttävänä, että kevyemmin toteutuvalla asiakaskyselyllä ohjataan asukkaita vastaamaan hanketoimijan omiin tarkoituksiin laadittuun ohjailtuun ja varsin paljon ylätasoja käsitteleviin kysymyksiin niin, että juuri kyseistä hanketta koskevat mielipiteet eivät ohjaudukaan YVA-viranomaiselle.</p> <p>1.4 YVA-viranomaisille annettujen lausuntojen täysimääräinen huomioiminen</p> <p>Katsomme, että YVA-viranomaisen lausunto ja annettu palaute tulee ottaa täysimääräisesti huomioon kaavaprosessissa. Täysimääräisen huomioimisen tarve korostuu erittäin merkittäväksi, koska sekä</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>tuulivoimaosayleiskaavan että YVA-ohjelman arviointiprosessit ajoittuvat tässä prosessissa samanaikaisiksi ja päällekkäisiksi ja materiaalia käsitellään suppeassa piirissä.</p> <p>Kun muistutuksia ja mielipiteitä kerätään yhtä aikaa, on mahdollista, että YVA-viranomaiselle annetuissa muistutuksissa on sisältöä, jonka käsittely tulee huomioida MRL:n mukaisena palautteena, eikä tätä palautetta voi jättää huomiotta kaavaprosessissa, joka mahdollisesti johtaa rakennusluvan myöntämiseen.</p> <p>Viittaamme tässä yhteydessä myös omaan YVA-viranomaiselle antamaamme lausuntoon, jossa arvioimme tätä esitystä tarkemmin YVA-arviointiin liittyviä näkökohtia ja selvitystarpeita. Viittaamme myös huomioitaviin lakeihin ja sopimuksiin. Mielipiteemme ja muistutuksemme on saatavilla YVA-viranomaisen antaman lausunnon liitteenä.</p> <p>Vaadimme sitä, että natura-alueet tulee poistaa hankealuerajauksen sisältä ja niiden suojaetäisyydet tulee toteuttaa. Pohjavesialueita, pohjaveden suotumisalueilla ja pohjavesivaikutteisilla elinympäristöillä on lainmukainen pilaamiskielto. Niiden vaikutusalueelle ei tuulivoimalarakentamista voida toteuttaa.</p> <p>1.5 Hankevaihtojen lainmukaisuus ja selvitysten keskeneräisyys</p> <p>Katsomme, että suuritehoisen teollisen kokoluokan voimaloiden rakentaminen ei ole voimassa olevan oikeusvaikutteisen kaavan mukaista. VE1 14 voimalan ja VE2 12 voimalan tuulipuistot eivät ole YVA-lain tarkoittamia aitoja vaihtoehtoja. Vaihtoehtojen välistä punnintaa olisi tullut tehdä ja esittää jo osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.</p> <p>Pidämme lisäksi merkittävänä ongelmana sitä, että tehtyjen selvitysten sisältöön ja niiden mahdollisiin puutteisiin ei ole tässä muistutuksessa ollut mahdollista tarttua, koska selvityksiin käytettyä aikaa, selvitysten sisältöä ja käytettyjä arviointimenetelmiä ei ole riittävästi avattu. Arviointiohjelman mukaisten selvitysten osalta hankevalmistelu on kuitenkin hyvin pitkällä. Toisaalta arviointiohjelmasta on havaittavissa myös lisäselvitystarpeita, joista olemme tarkemmin lausuneet YVA-ohjelman palautteessa.</p> <p>YVA-ohjelman arviointi on myös vasta alussa eikä YVA-viranomaisen huomioita myöskään ole vielä mielipiteensä antavien saatavilla, mikä heikentää mahdollisuutta tuoda tarpeita esiin.</p> <p>1.6 Vaikutusarvioinnin kohteet</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Ympäristöviranomaiselle YVA-ohjelmasta annettavien palautteiden sisällöissä nousee esiin hankealueen ja sen ympäristön merkittävä geodiversiteetti ja arkeologinen kulttuurihistoria, jääkauden jälkeinen ainutlaatuinen pohjavesivaikutteinen luontoympäristö, tutkimusmetsähistoria, sekä se, että alueen sisään ja välittömään läheisyyteen tulee jäämään luontoarvokohteita, luontomatkailun kannalta tärkeitä kohteita, retkeilyreittejä, huomioon otettavia luontotyyppisiä, silmällä pidettävää eliöstöä, pesäpaikkoja.</p> <p>1.7 Lähdeaineistojen laatu ja lisäselvitystarve</p> <p>Kaikkien arviointikäytänteiden ja niihin käytetyn ajan tulee kestää kriittinen tarkastelu ja käytetyt kriteerit tulee kuvata. Lajien ja luontotyyppien sekä ekologisten käytävien merkitys tulee selvittää ja arviointiperusteet tulee esittää. Kaikkien selvitysten tulee olla kelpoisia ja riittävään havaintoaikaan ja oikeanlaiseen arviointikriteereihin perustuvia.</p> <p>Kaupungin tulee kaavoittajana huolehtia, että paikallinen luonto- ja kulttuurihistoriallinen lähdeaineisto on riittävän tasokasta ja soveltuvaa käytettäväksi ympäristövaikutusten arvioinnin tausta-aineistona. Esimerkiksi linnustoselvitysten ja tilanteen oikeellisuuden tarve on välttämätön ja tarkkailun tulee olla riittävän pitkä- ja oikea-aikaista.</p> <p>Alueelta ja sen läheisyydestä on havaintoja esimerkiksi useiden petolintujen esiintymisestä: pesistä, riekkoista, pöllöistä, metsähanhien pesinnästä. Paikkalinnut siirtyvät eri vuodenaikoina syönte- ja saalistustilanteen mukaisesti. Muuttolintujen reittejä osuu alueelle. Keväästä, syksystä ja tuulista riippuen tarkkailuun sopivat ajankohdat vaihtelevat. Samalla ollaan riekon eteläisimmillä esiintymisalueilla.</p> <p><u>Edellytämme, että seuraavat lisäselvitykset tehdään:</u></p> <p>Selvitetään, missä määrin olemassa olevat lähdeaineistot eivät vastaa nykytilannetta. Eryisesti nopeista ympäristömuutoksista kärsineet metsä-, kosteikko- ja petolinnut huomioidaan voimaloiden sijoittelussa. Hankkeesta aiheutuva metsä- ja monimuotoisuuskato sekä vanhojen metsien hälyttävä tilanne tunnustetaan ja metsäalueiden pirstaloituminen minimoidaan. Osoitetaan, miten ekologisten käytävien sijainti otetaan huomioon. Huolehditaan käytävien säilymisestä ja riittävästä leveydestä. Sijoitetaan voimaloita siinä määrin ja siten, että sijoitusratkaisut eivät heikennä alueen luontotyyppiä.</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Pohjaveden käyttö ja pohjavesialueriskit arvioidaan koko suotumisalueella ja lisätään tarvittavia etäisyyksiä. Eliminoidaan rakentamisen väilliset riskit pohjavesialueille infrastruktuuria luotaessa. Huomioidaan, että kaikella pohjavedellä on lainsuoja.</p> <p>Tuulivoimaloiden ja niiden työmaa-alueiden, varastorakennusten, teiden, oikaisujen, pengerrysten laajentamisen, tietyöalueiden, maa-aineksen oton, sähkölinjojen ja niiden reuna-alueiden, sähköasemien ja maakaapeloinnin yms. aiheuttama metsäkato ja metsänkasvun rajoittaminen hankealueella ja sähkön siirto alueilla selvitetään ja ilmaistaan kato pinta-alana. Kasvillisuuden poistoa edellyttävät alueet hankealueella ja sen ulkopuolella ilmaistaan selkeästi myös laadittavassa kaavakartassa pinta-aloineen.</p> <p>Kaavaselostuksessa ympäristömuutokset ilmaistaan voimalan tarkkuudella. Esitetään voimaloiden täsmällinen sijaintitieto.</p> <p>2. ALUEEN RAJAUSTARVE JA YMPÄRISTÖVAIKUTUKSEN MALLINTAMINEN</p> <p>2.1 Natura-alueiden poisrajaaminen, suojaetäisyydet</p> <p>Rengassalon ja Raatosulkonnevan Natura-alueet tulee suojavyöhykkeineen rajata hankealueen ulkopuolelle kokonaan. Muut läheiset monimuotoiset luonto-/retkeilykohteet edellyttävät varoetäisyyksien kasvattamista, maiseman suojausta ja erityisesti ekologisten käytävien varjelemista. Asutusta, kulttuuriympäristöä, luonto- ja luonnonsuojelukohteita sekä virkistysalueita tulee varovaisuussyistä erottaa suojaetäisyyksien avulla. Natura-alueille ei Suomessa ole rakennettu.</p> <p>2.2 Vaikutusvyöhykkeet ja maisemakuvasovitteet</p> <p>Arvioinnissa ei voida enää vuonna 2022 käyttää kriteerinä sitä, näkykö tuulivoimapuisto tai voimalat johonkin yksittäiseen arvokohteeseen tai avoimeen maisemaan, koska voimaloiden massiivinen koko aiheuttaa sen, että ne näkyvät joka tapauksessa. Tuleekin arvioida, missä määrin maiseman elementit muuttuvat kestävämmällä tavalla. Tuulipuisto muuttaa maisemaa ja sen rakennetta pysyvästi ja häivyttää maiseman muita elementtejä. Tätä vaikutusta ei tule psykologisoida sen mukaan, miten kukin kokee, vaan asia tulee tunnustaa. Ihmisen katse lisäksi tavoittaa paljon laajemman näköalan kuin yhdestä katseen suunnasta otetusta havainnekuvasta voidaan nähdä. Havainnekuvissa vallinnut säätila ja valaistusolosuhteet ja pilvisyyden määrä vaikuttavat suuresti siihen, miten 2-</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>ulotteisuusmallintaa todellisuutta.</p> <p>Tarkasteltavan lähialueen voimakkaiden vaikutusten vaikutuskehä tulee rakenteiden massiivisuuden vuoksi ulottaa maisema-arkkitehtien suosittelemaan 7 kilometriin saakka, seuraava välialue tarkastelu tulee tehdä 7-14 kilometrin etäisyydellä ja kaukoalueelle aiheutuvat vaikutukset tulee arvioida 14-25 kilometrin etäisyydelle saakka. On huomattava, että teollisen kokoluokan voimat näkyvät aina Kauhanevan-Pohjankankaan puistoon saakka ja muihin ilmansuuntiin rakenteilla olevien hankkeiden valot näkyvät hankealueen ympäristöön. Karvian puolella sijaitsevat huomattavasti matalammat, n. 150 m korkuiset voimat näkyvät esimerkiksi Häädetkeitaalle 11 km etäisyydelle saakka esteettä. On myös huomattava, että puusto ei peitä korkeiden voimaloiden näkyvyyttä niillekään alueille, joiden maisema on suljetumpaa. Alueelle rakennettavat tiet merkitsevät myös kasvavaa metsänkättöä, jolloin osittaisenakin näköesteenä toimiva metsä saattaa kokonaan kadota maisemasta.</p> <p>Kontrasteiltaan voimakkain ja terävin näkyvyys Haitta syntyy pimeään aikaan, jolloin niin lentoestevalot, kuin pylväisiin noin 50 metrin välein sijoittuvat punaiset varoitusvalot erottuvat selkeästi tai valo heijastuu ilmakehän hiukkasista ja aiheuttaa kajoa ja punertavaa valoa tuulipuiston ylle.</p> <p>Kontrasteiltaan voimakkain ja terävin näkyvyys Haitta syntyy pimeään aikaan, jolloin niin lentoestevalot, kuin pylväisiin noin 50 metrin välein sijoittuvat punaiset varoitusvalot erottuvat selkeästi tai valo heijastuu ilmakehän hiukkasista ja aiheuttaa kajoa ja punertavaa valoa tuulipuiston ylle.</p> <p>2.3 Vaikutuskehät, varoetäisyydet ja mallinnukset</p> <p>Ehdotamme, että seuraavassa luettelomaisesti esittämämme vaikutuskehiin, mallintamiseen ja erinäisiin muihin arviointiin liittyvät asiat tulevat huomioiduiksi. Vaikutusarviointia tehtäessä huomioidaan, että varoetäisyydet ja merkittävät vaikutukset kasvavat voimakorkeuksien kasvaessa.</p> <p>1. Toteutetaan maisema-arkkitehtien suosittelemaa uusia etäisyyksiä ja korjataan siltä osin vanhentuneita 2016 noudatettavia kriteereitä</p> <p>2. Tarkasteltavien lähialueiden vaikutuskehät määritetään niin, että välitöntä vaikutusalueita tarkastellaan 0-2 km etäisyydeltä. Lähialuetarkastelu ulotetaan 2-7 kilometriin, seuraava välialue tarkastelu tulee tehdä 7-14 kilometrin etäisyydelle ja kaukoalue 14-25 kilometrin etäisyydelle.</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>3. Mallinnetaan vyöhykkeiden vaikutusalueen kasvua kilometrin välein 7 kilometriin saakka aiemman 5 km sijaan.</p> <p>4. Esitetään risteävät vaikutukset nykyisten (hankevalmistelussa ja viriämisvaiheessa olevien) tuulipuistojen kanssa eri kehillä.</p> <p>5. Minimietäisyyttä lähimpään asutukseen, vapaa-ajan asunimiseen, kulttuuriympäristöön, luontokohteisiin ja -reitteihin ja maiseman arvokohteisiin kasvatetaan merkittävästi. Noudatetaan Metsähallituksen omissa hankesuunnitelmissaan soveltamaa vähintään 2 km minimietäisyyskriteeriä.</p> <p>6. Natura-alueet poistetaan aluerajauksen sisältä, suojavyöhykkeet toteutetaan ja aluetta supistetaan näiden läheisyydessä. Melun rajoittaminen pihapiireissä rajataan sisämelulle sallittuun tasoon.</p> <p>7. Vastataan siitä, että havainnekuvien laatu ja erottelukyky vastaa ihmisen silmän näkösyvyyttä ja laajuutta.</p> <p>8. Lisäksi läheltä asutusta tai virkistysalueita sijaitsevilta voimakkaan vaikutuksen lähialueilta valmistetaan havainnekuvia, joissa voimaloiden koko, massiivisuus ja erot maiseman muihin elementteihin erottuvat.</p> <p>9. Laaditaan myös havainnekuvia, joissa voidaan tarkastella pimeään aikaan näkyvää punaisen ja välkkyvän valon erottuvuutta ja kontrastia.</p> <p>10. Kuvataan vaikutuskehän sisään jääviä kohteita myös 180–275- tai 360-asteen havainnekuvilla ja</p> <p>11. Varmistetaan että havainnekuvia kuvia on saatavilla eri vuorokauden- ja vuodenajoilta.</p> <p>3. HANKESUUNNITELUSSA HUOMIOON OTETTAVIA ERITYISIÄ KOhteITA JA HANKEALUEEN ERITYISIÄ OMINAISUUKSIA</p> <p>3.1 Alkkia luontoretkeily- ja virkistysalueena</p> <p>Hankealue ympäristöineen on suurelta osin merkittävää luonnon monimuotoisuuden ydinaluetta. Se on intensiivisen maankäytön (kuten energiaturpeen oton) väliin jäänyt alue, jossa arvokkaita luonnonsuojelualueita ja niitä yhdistäviä vyöhykkeitä on maakuntarajan molemmin puolin. Lähiseudulle sijoittuvat muun muassa maakuntarajalla sijaitseva Häädeteitaan luonnonpuisto ja Natura-alue sekä Satakunnan puolella oleva, lintuvetenä tunnettu Suomijärven Natura-alue.</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Hankealue on myös tunnettu retkeilykohde. Huomioon tulee ottaa se, että Alkkian alue on juuri saanut retkeilyalueinfran kehittämiseen valtionrahoitusta ja retkeilyreitti yhdistyy Karvian kunnan puolella oleviin matkailu- ja luontokohteisiin.</p> <p>Alkkian alue on yksi merkityksellisimmistä Lauhavuori - Hämeenkaan Geopark alueen erilliskohteista, joka kertoo Geoparkin keskeisestä teemasta "Vuoristoseudusta suomaaksi". Alkkiavuorella maapallon kuoren pitkä historia on edelleen nähtävissä ja havaittavissa. Jääkauden jälkeiset rantavallit, pohjavesivaikutteinen rannesuo ja alueen lähteiköt ja muut luontotyypit kuvaavat saman kehityksen jatkumoa. Alueen tutkimusmetsähistoria korostaa alueen merkitystä myös luontokasvatuskohteena.</p> <p>Tuulipuistoalueen rakentaminen ei romuta koko Geopark-alueen statusta, mutta se vahingoittaa merkittävästi yhtä sen merkittävimmistä erilliskohteista. Välttömään läheisyyteen sijoittuvat massiiviset voimalat muuttavat ympäristön mittasuhteita, elementtejä ja luontokokemusta pysyvästi. Luontomatkailualueen ja kohteessa välittömästi kiinni olevan teollisen energiantuotantoalueen kehittämistavoitteet eivät voi menestyksekkäästi toteutua rinnakkain ja tällä on sosiaalista ja aluetaloudellista merkitystä myös kuntarajojen yli. Alueen kehittäminen luontomatkailukohteena valuu hukkaan: ympäristöhallinto on juuri myöntänyt kohteelleretkeilyinfrastruktuurin parantamiseen 150 000 euron avustuksen. Lisäksi alueelle on saatu jo aiemmin kehityshankerahaa ja Geoparkin eteen on tehty vuosia myös vapaaehtoistyötä.</p> <p>Voimaloiden rajaaminen pois Alkkianvuoren arvoalueiden, arvokkaiden harjualueiden, pohjavesialueiden sekä Raatosulkonnevan ja Rengassalon Natura-alueilta ja retkeilyreittien läheisyydestä on välttämätöntä myös laillisuussyistä. Lisäksi tulee huomioida maakuntarajojen molemmin puolin olevien suojelualueiden läheisyys, mikä edellyttää myös maakuntarajan yli pyydettyjä lausuntoja.</p> <p>3.2 Pohjavesialue</p> <p>Alueen ja hankealueelle kulkevien teiden välittömässä läheisyydessä on Parkanonkaupungin tärkein pohjavesialue ja arvokas harjualue. Pohjaveden suotumisalueita sijainnee myös hankealueen rajojen sisässä. Huomautamme, että pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton. Pohjaveden suotumisalueella ei ole mahdollista tehdä uudisojituksia eikä tehdä toimia, joissa pohjaveden virtaus häiriintyy tai muuttuu. Huomautamme lisäksi, että kaikki pohjavesi on suojeltua, ei yksinomaan sellaiset alueet, jotka on rajattu niiltä</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>saatavissa olevan talouskäyttöveden mukaan.</p> <p>Hankkeen käynnistämisen ja rakentamisen aikana liikenne sekä teiden rakentaminen ja vahvistaminen herkällä pohjavesialueella kasvaa. Myös mahdolliset massanvaihdot ja läjitystarve perustusten perustamisen vaiheissa aiheuttaa pohjavesiriskejä. Voimalarakennusten ja muiden liitännäishankkeiden tarpeisiin alueelta ja sen välittömästä läheisyydestä on suunniteltu lisäksi maa-ainesten ottoa.</p> <p>Parkanossa on runsaasti kokemusta siitä, että kiviainesten otto on jatkunut pohjavesipinnan alapuolelle siitä huolimatta, että tämä on kiellettyä. Pohjaveden läheisyys on helposti nähtävissä Alkkianvuoren lähteiköissä, mutta myös hankealueen muista osista virtaavia pohjavesiä ja lähteitä käytetään edelleen talousvetenä. Pohjavesien pilaamisen kieltä on ehdoton ja huomautamme että pohjavesialueille ei ole missään myönnetty tuulivoimaloiden perustamislupia.</p> <p>3.3 Kyläilmeen säilyttäminen</p> <p>Takakankaan-Pihlajaharjun vaikutusalueelle sijoittuu maakunnallisesti tärkeä Linnankylän kulttuurimaisema, mutta myös paikkakunnan omaan kulttuuri- ja kylähistoriaan kuuluvaa merkittävää kyläasutusta, joka on säilynyt Vatajankylän ja Pohjois-Parkanon kylissä ja joissa edelleen on väkimmäältään kasvussa oleva kyläasukajaimisto.</p> <p>3.3 Rantakaavoitetut alueet</p> <p>Parkanon kaupunki on ohjannut vapaa-ajan asumista ja virkistyskäyttöä eri puolille hankealueen läheisyyteen. Katsomme, että hankekaavoitus ei saa heikentää aiemmin kaavoitettujen alueiden käyttöä siihen, mihin ne nimenomaisesti on tarkoitettu.</p> <p>3.4 Alueiden käytön tavoitteiden toteuttamisen vaihtoehdot</p> <p>Haluamme huomauttaa, että Ristinevan ja Latikkanevan käytöstä poistuvat alueet voisivat muodostaa myös potentiaalisen aurinkovoimala-alueen, jolloin alueen käytön tavoitteissa sekä Hinku-tavoitteissa voitaisiin edistyä myös muilla tavoilla. Maankäytön hillintä antaa lisäksi paljon muita mahdollisuuksia edetä hinkutavoitteissa Metsä-, harju- sekä kosteikkoalueiden pirstoutuminen saattavat merkittävästi myös vaikeuttaa alueen turvetuotannon käytöstä poistuneiden alueiden ennallistamista tai muuhun käyttöön ottamista.</p> <p>4. TUULIVOIMALOIDEN TEKNISEN SELVITYKSEN TARVE JA OSAYLEISKAAVAN LUONNE</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Parkanon Tuuli Oy:n on tarkoitus tuulivoiman osayleiskaavan valmistuttua myydä hanke varsinaiselle rakennuttajalle. Rakennuttaja ei ole tiedossa osayleiskaavaa valmisteltaessa. Tämä johtaa tilanteeseen, jossa tuulivoimapuiston rakentamisen todellisia vaikutuksia selviää vasta, kun rakennuttajataho alkaa suunnitella rakennushanketta. Tämä tosiasia heikentää sen tiedon saatavuutta, jonka avulla todellisia rakentamista edeltäviä, rakennusaikaisia ja purkamiseen liittyviä vaikutuksia voitaisiin arvioida. Tämä voi johtaa myös tilanteeseen, jossa rakennuttajan hakemien <u>kaavamuutosten todennäköisyys</u> kasvaa tai että <u>osayleiskaavasta pyritään luomaan niin yleispiirteinen, että sen sisällä on runsaasti liikkumavaraa.</u></p> <p>YVA-selvitysten tarkoituksena on kuitenkin muodostaa luotettava ja tarkka kuva siitä, mitä vaikutuksia rakentamisella on, jotta <u>rakentamisen mahdollisuudet tulevat tarkasteltua aina voimalakohtaista sijaintia myöten.</u></p> <p>4.1 Tekninen selvitys</p> <p>Teknisen selvityksen tulisi kaavasuositteluvaiheessa kyetä vastaamaan seuraaviin seikkoihin, jotta vaikutukset ja kaavan hyväksyttävyyden rakennuslupa johtavana kaavana voitaisiin luotettavasti arvioida:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rakentamisen vaiheiden tarkka kuvaus 2. Voimalatyyppi ja tekniikka 3. Voimalan perustustapa ja kunkin voimala-alueen vaatima koko ja tarkka sijainti 4. Tarvittavien massanvaihtojen määrä ja liikenne 5. Tarvittavien materiaalien määrä yleistajuiseen ja ymmärrettävään muotoon konkretisoituna ja ymmärrettäviä vertailuarvoja käyttäen 6. Voimaloita varten tarvittavien kuljetusten määrät raskaan liikenteen määrinä ja niiden ajallinen kesto 7. Kuljetuksiin ja maanrakennukseen käytettävä kalusto ja sen aiheuttamat järjestelyt 8. Kivennäisaineiden ottoon käytettävien alueiden sijainti, tarvittavien lupien ja kivennäisaineiden määrä 9. Uudet rakentamista edellyttävät tiet, teiden oikaisut, voimala-alueelle johtavat ja mahdollisesti vahvistamista edellyttävät tiet, 	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>niiden sijainti ja kunnostettavat kilometrimäärät</p> <p>10. Tiekuljetusten määrä ja miten paljon työtilaa ja työmaa-alueita tarvitaan</p> <p>11. Luonnollista pinta- ja pohjaveden kulkua muuttavat rakenteet, esteet ja rummut sekä niiden sijainti</p> <p>12. Käyttöiän lisäämisen todelliset mahdollisuudet ja sen käytännölliset vaiheet ja seuraukset</p> <p>13. Perustusten purkamisesta tehdyt sopimukset ja purkuvakuudet</p> <p>4.2 Sähköverkko</p> <p>1. Sähköverkkoon liittämiseksi valittu vaihtoehto, kaapelointi ja liityntäpisteet</p> <p>2. Sähköverkon linjaukset sekä alueen sisällä että alueen ulkopuolella</p> <p>3. Ratkaisu tulee olla valmis YVA-selostukseen ja kaavaehdotukseen mennessä</p> <p>4. Rakentamisen tekniset vaatimukset, työn kuvaus, materiaalit, johtaminen ja verkkoinfran ylläpitämisen ymmärrettävästi ja havainnollisesti kuvattuna</p> <p>4.3 Muu tekninen ympäristö ja vaikutukset siihen</p> <p>1. Lentoesteivaikutusten lisäselvitykset ovat tietojemme mukaan kesken.</p> <p>2. Digiteknisten yhteyksien häiriintymättömyys sekä etätyömahdollisuuksien säilyminen tulee taata. Puhelinoperaattoreiden linkkimastoja sijaitsee esimerkiksi alueen välittömässä läheisyydessä Kovesjärven pohjoispuolella.</p> <p>4.5 Kaavakartta ja kaavaselostus</p> <p>Tuulivoimakaavan karttaesitys tulee olla selkeä ja sen selitteet ja värit erottuvia. Selitteissä tulee viitata niihin kaavaselostuksen kohtiin, joista perustelut löytyvät. Kaavaselostukseen tulee sisällyttää kartoja, joiden informaatioarvo on hyvä ja joiden perusteella voidaan tehdä päällekkäistä tarkastelua ja arvioita eri karttatasoilla. Kaavaehdotukseen tulee liittyä paikkatieto-ominaisuuksia hyödyntävä sähköinen kartta. Materiaalissa tulee esittää vaikutuskehille osuvat muiden hankkeiden aiheuttamat risteävät vaikutukset.</p> <p>5. OSALLISTAMINEN</p> <p>Tuulivoimapuiston perustaminen on</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>sijoituspaikkakysymys, joka koskettaa osallisten joukossa kaikkein eniten niitä, jotka ovat vaikutusalueella. Tästä syystä tietoa myös etsitään eniten läheltä – kaupunkien verkkosivuilta, kaupunkien sosiaalisen median virrasta sekä hanketoimijoiden ja hankkeesta vastaavien sivuilta. Yhteysviranomaisen ylläpitämälle sivulle tulee opastaa.</p> <p>Tiedotuksen huomattava parantaminen on priorisoitava osallistamissuunnitelman tärkeimmäksi tehtäväksi. Tiedottamisen surkeudesta, hajanaisuudesta, satunnaisuudesta ja peittelevyydestä on päästävä eroon.</p> <p>Kriteerikeskustelu tulee avata. Tasavertaisiksi ryhmiksi osallistettavien joukkoon, kuntapäätäjien ohella, tulee nostaa kuntien asukkaat, kunnissa olevien sidosryhmien edustajat ja myös kesäasukkaat. Tuulivoimahankkeen vaikutukset kuntarajan yli tulee tiedostaa ja tiedotuksesta kunta- ja maakuntarajojen yli pitää huolehtia. Tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia tulee järjestää.</p> <p>5.1 Parkanon kaupungin oman tiedotuksen parantaminen</p> <p>Kaupungin verkkosivustojen etusivuilla tulee olla hanke- ja kaavoitusvaiheen aikana pysyvä linkki tuulivoimahanketta koskevalle suunnittelusivulle. Pysyvän linkin sisältöön tulee tehdä nosto, mikäli määräajat ovat käynnissä. Tuulivoimalaa koskevalle suunnittelusivulle tulee järkevästi jäsentää kaikki asiaan liittyvä materiaali, selvitykset, muistiot, myönnetyt hankerahoitukset yms, mitkä olennaisesti liittyvät hankkeen eteenpäin viemiseen. Määräaikaanoston voi tehdä esimerkiksi vaihtamalla fontin värin huomioväriä. Kaupungin omaan tapahtumakalenteriin tulee sijoittaa määräaikojen alkamis- ja päättymispäivät, hanke- ja yleisötilaisuudet.</p> <p>Kaupungin sosiaalisen median ilmoituksissa tulee tehdä määräaikaanostot alkamispäivänä ja päättymisajankohdan lähestyessä. Tapahtumatilaisuudet tulee nostaa kaupungin ilmoituksiin sekä pari päivää ennen että tapahtumapäivän aamuna. Nostoihin tulee sisällyttää tapahtumapaikka ja kellonaika tai linkki lisätietoihin.</p> <p>5.2 Hankkeesta vastaavan tiedotuksen parantaminen</p> <p>Hanketoimijan tulee asettaa edellä mainitut asiat selkeästi etusivulle huomion kohteeksi ja etusivulta tulee ohjata sivuille, joilta löytyvät hankkeen materiaalit, lausunnot, lausunto-ajat ja käynnissä oleva vaihe.</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Hanketoimijan tulee olla aktiivinen hankkeen sidosryhmien nähden ja hankkeen ohjausryhmään tulisi kutsua edustajat niiltä tahoilta, jotka ovat välittömässä vaikutuspiirissä tai omaavat asiantuntijatietoa, mutta eivät ole sidoksissa kaupunkiin, hanketoimijaan tai Parkanon Tuuli Oy:n. Hanketoimijan tulee huolehtia sekä omassa viestinnässään että sosiaalisessa mediassa siitä, että hankkeen vaiheet ja määräaikojen alut, loput, osallistumismahdollisuudet ja yleisötapahtumat ovat esillä ajankohtaisesti ja raportoida avoimesti hankkeen etenemisestä ja valmistuneista selvityksistä varsinkin, kun se omassa arviointisuunnitelmassaan lupaa arvioinnin tarkentamista edelleen ohjelmavaiheen muistutusajan päätyttyä.</p> <p>6. YHTEENVETO</p> <p>Esitetyn kaavaohjelman mukaan Takakankaan-Pihlajaharjun työssä laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain (jatkossa MRL) 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimalan rakennusluvan myöntämisen perusteena. Esitetty tavoiteaikataulu on epärealistinen, sillä yhteysviranomaisen lausuntoa tarvittavia lisäselvityksiä ei vielä ole, osallisilla ei ole ollut mahdollista arvioida lisätiedon tarvetta eikä lisätiedon hankkimiseen tarvittavaa aikaa voida määrittää. Takakankaan-Pihlajaharjun osalta on selvää, että kriteereitä ja lisäselvityksiä aiheuttavat monet eri tekijät, ja aikataulua on syytä korjata.</p> <p><i>Maankäyttö- ja rakennuslain 9 § edellyttää, että kaava perustuu riittäville selvityksille koko vaikutusalueella kaikkien tarkasteltavien vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista ja toisaalta MRL:n (1.2§) mukaan on varmistettava, että jokaisella on mahdollisuus osallistua suunnitteluun.</i></p> <p><i>Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus (MRL 9§ 1 mom.). Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia (2 mom).</i></p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Hankkeeseen liittyviä taustamateriaaleja ja tietoa selvitysten todellisesta vaiheesta ei ole julkaistu. Hanke-esittely pidettiin 3.2.2021, kaksi viikkoa viranomaisen kuuluttaman yva-ohjelman ja kaupungin kuuluttaman kaavalausuntoajan alkamisen jälkeen. Samanaikainen aineistoihin perehtyminen ja niiden ulkoasullinen vastaavuus sekä asukaskyselyn markkinoinen tekevät kannanottamisen haastavaksi. Asukkaiden on vaikea erottaa, mihin prosessiin ja kenen arvioitavaksi hänen mahdollinen vastauksensa ohjautuu.</p> <p>On lisäksi huomattava, että suurinta osaa muualla asuvista kesäasukkaista näin passiivisesti jaettu tieto ei voi mitenkään tavoittaa. Asukkaiden ja eri sidosryhmien osallistamisen kannalta on tärkeää, että hankkeen suunnitteluun liittyvä tieto on helposti löydettävissä.</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain yleisenä tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen. Tavoitteena on luoda edellytykset hyvälle elinympäristölle ja samalla edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä (MRL 1.1§).</p> <p><i>Jokaiselle tulee turvata osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, joka toteutuu mm. avoimen tiedottamisen ja vuorovaikutteisen suunnittelun kautta (MRL 1.2§). Vuorovaikutteisen ja vaikutusten arviointiin perustuvan suunnittelun tavoitteena on myös luonnon monimuotoisuuden ja luonnonarvojen säilyttäminen (MRL 5.1 § 4 k.).</i></p> <p><i>Edelleen, maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA, 895/1999) 1 §:n 1 momentin mukaan kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön, maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon, kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin, alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja</i></p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p><i>energiatalouteen sekä liikenteeseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön sekä elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.</i></p> <p>Vakituiselle asutukselle, geo- ja biodiversiteetille, kulttuuriympäristölle, luonnolle, luonnonarvoille, alueen merkittävälle virkistys- ja matkailukäytölle aiheutuvat haitat sekä pohjavesialueille aiheutuvat riskit ja haitalliset kokonaisvaikutukset ovat suuret. Katsomme, että suunniteltu tuulipuisto vaikutuksineen aiheuttaa niin suuren ympäristömuutoksen, että Alkkianvuoren ympäristön luonto- ja luontomatkuilarvot, mukaan lukien merkittävä osa alueen geo- ja biodiversiteettiarvoista, menetetään kokonaan.</p> <p>Tuulivoimayleiskaavan hyväksyminen § 77 a mukaisesti ei riittävällä tavalla ehkäise pohjavesiriskejä ja aiheuttaa myös kohtuutonta naapurihaittaa alueen välittömässä läheisyydessä asuville. Tästä syystä tuulipuiston rakentamisen edellytykset tulee edelleen ratkaista myös ympäristölupamenettelyllä, sikäli kun tuulipuistohankkeella on lainkaan edellytyksiä jatkua yleiskaavoitukseen asti.</p>	
M04	70 yksityishenkilöä	<p>Tiedottaminen ja osallistaminen</p> <p>Tuulivoimahankkeella olisi merkittävä vaikutus parkanolaisten asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden elämään vuosikymmeniksi eteenpäin, joten heidän mielipiteensä tulee huomioida. Katsomme, että vakituisesti Parkanossa asuvien lisäksi meillä, jotka olemme kesäasukkaita, on suuri merkitys Parkanolle. Tuomme Parkanoon osaltamme tuloja, osallistumme tapahtumiin ja käytämme monenlaisia palveluita ja tuemme liikkeitä, liiketoimintaa ja yrittäjiä. Nyt monet meistä ovat tehneet etätöitä kesäpaikoillamme tai Parkanossa kotiseudulla, jonne meillä on vielä juuria. Lisäksi me olemme niitä, jotka kerromme Parkanosta ja viemme viestiä siitä, mitä täällä tapahtuu ja millainen vetovoima Parkanolla on. Olemme niitä, joiden viesti tavoittaa mahdollisia paluumuuttajia ja lapsiperheitä ja kerromme kaupungin kehityksestä ja ilmeestä.</p> <p>Olemme yhdessä vakituisten asukkaiden kanssa sitä mieltä, että tiedottaminen ja suunnitelmien avaaminen Takakankaan- Pihlajaharjun tuulivoimahankkeessa on ollut asukkaita ja kiinteistönomistajia väheksyvää ja hyvän hallintotavan vastaista. Lisäksi moitimme sitä, että hankealueen nimi ei ole yleisesti tunnistettava paikannimi. Jos kyseinen hanke olisi nimetty Alkkianvuoren tai Alkkian tuulivoimahankkeeksi, olisi pienempikin</p>	Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>uutinen, sosiaalisen median keskustelu tai viireillä oleva adressi voinut herättää huomiota ja tieto hankkeesta tavoittanut niitä, joille asiassa on erityisen suuri merkitys. Parkanon kaupungin oma tiedotus on ollut mielestämme käsittämättömän huonoa. Kaupungin etusivulla ei ole suoraa linkkiä uutisiin. Ajankohtaista-sivu löytyy kaikkein alimpana verkkosivustolla mainosluonteisten ilmoitusten alta eikä siellä ole tietoa hankkeesta viriämistä, sen vaiheista tai muistuteta määräpäivistä. Kaupunki on yhden kerran julkaissut lauluslinkin osayleiskaavasunnitelmaan. Omassa tiedotuksessaan kaupunki nosti ajankohtaisena esiin vain hanketoimijalle menevän asukaskyselyn. YVA-ohjelman muistutusajasta tai siitä, mistä YVA-ohjelman löytää, kaupunki ei ole tiedottanut omilla kanavillaan lainkaan. Tätä ei voi vapaa-ajan asukas muuta kuin syvästi hämmästellä. Sama epätietoisuus menettelystä on myös kaupungin omilla asukkailla.</p> <p>Suuritehoisten ja korkeiden voimaloiden sijoittaminen</p> <p>Pirkanmaan maakuntakaavaan 2040 merkityt tuulivoima-alueet on suunniteltu huomattavasti matalampien tuulivoimaloiden alueiksi kuin mitä nyt kaavailut tehokkaat ja 300 metrin korkeuteen nousevat teolliset tuulivoimalat ovat. Tuulivoimaloista tehdyt tutkimukset on tehty pääsääntöisesti huomattavasti pienempikokoisten ja tehoistenvoimaloiden osalta. Kyseessä ovat olleet lähes puolta matalammat voimalat. Suunnitellut uudet voimalat ovat suurinta tuulivoimaloiden kokoluokkaa, jollaisia Suomessa ei ole aiemmin rakennettu.</p> <p>Mielestämme kaupungin tehtävänä on välittömästi avata julkinen keskustelu ja varata siihen riittävästi aikaa sekä julkaista kaikki hankkeeseen liittyvä valmistelutieto. Kaupungin tulee julkaista ympäristöministeriötä varten teetetty esiselvitys siitä, minne tuulivoimaa on kaavailtu ja esittää ne valintakriteerit, joiden mukaan alueet ovat tulleet valituksi ja miten asiaa on sen jälkeen viety eteenpäin. Olemme sitä mieltä, että tuulivoimakysestä ei ole käsitelty asiallisesti eikä yhteisesti ole sovittu mitään reunaehtoja tai kriteereitä, joitten perusteella suurimman kokoluokan tuulivoimaloiden rakentaminen olisi yleisesti hyväksyttyä Parkanossa sen asukkaiden ja kesäasukkaiden joukossa.</p> <p>VÄÄRÄ PAIKKA TUULIVOIMALLE</p> <p>Vaadimme, että Takakangas -Pihlajaharjun alueelle ei kaavoiteta tuulivoimaloita. Vetoamme Parkanon päättäjiin, että tämän myötä Kovesjärven alueen terveellisyys, erämainen luonnonrauha ja koskemattomuus turvattaisiin ja asukkaille taattaisiin viihtyisät ja turvalliset elin- ja vapaa-ajan olosuhteet. Vetoamme YVA-viranomaiseen, että se lausuu tarkasti ja monipuolisesti hankkeen</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>vaikutuksista ja edellyttää myös parempaa osallisuuden järjestämistä ja tiedottamista kuin nyt on tapahtunut.</p> <p>Asumiselle, viihtyvyydelle ja luonnonympäristölle aiheutuvat haitat</p> <p>Hanke on vastoin Parkanon kaupungin asumisviihtyvyyssstrategiaa, jossa hyödynnetään kaunista luontoa vapaa-ajan asumisen lisäämiseen (1). Kovesjärven alueelle on rakennettu useita ympärivuotiseen asumiseen soveltuvia vapaa-ajanasuntoja, jotka palvelevat niin etätyöläisiä kuin houkuttelevat muuttajia isoista ja tiheimmin asutuista kaupungeista tai Pohjanmaan seuduilta järvien äärelle luonnonrauhaan. Kovesjärven rannat ovat paljolti rantakaavoitettuja. Tällä tavalla kaupunki on myös ohjannut vapaa-ajan asumista erämaajärvien luonnetta säilyttäneille alueille. Pirttijärven ja Alkian pohjoispuolien järvillä on myös sekä asutusta että vapaa-ajan asumista rantakaavoituksen johdosta. Tämä luonnonrauha on tuulivoimahankkeen myötä vakavasti uhattuna. Tuulivoimahankkeet toteutuessaan voivat muuttaa ympäristöä rajusti. Jo Pirkanmaan maakuntakaavan aineistoissa 2040 oli kuvattu, miten laajasti ja monesta suunnasta voimaloita voi näkyä eri alueille, jos ne toteutuvat. Nyt suunniteltu Takakankaan-Pihlajaharjun tuulivoimahanke on Suomen suurimpia. Se vaikuttaa laajasti ja näkyy todella kauas. Jos tämän kokoluokan eli kokonaiskorkeudeltaan jopa 300 metrin voimala-alueita (Näsinneulan torni 134 m, Karvian Skantsin voimalat 200 m) toteutetaan Parkanoon vanhan maakuntakaavan laajuudessa, useita voimaloita näkyy monessa ilmansuunnassa. Tämän kokoluokan voimalat muuttavat ympäröivää maalais- ja erämaamaisemaa todella suuressa mittakaavassa. Ympäristö muuttuu peruuttamattomasti</p> <p>ja siihen kuuluvat mittasuhteet ja luonnonympäristö vaihtuu teknologiseksi ja teknologian väriltä teollisuusympäristöksi. Mikään puusto, mikä ei metsätalouden takia ole edes pysyvä suoja, ei enää peitä näkyvyyttä. Voimalan elinikä, vaikka se on sukupolven mittainen, häviää vielä puulle, joka taimesta varttuisi täyteen kokoonsa suojaamaan näkyvyyttä. Tuntuu hyvin kohtuuttomalta, mikäli asukkaat eivät pysty vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä, vaan joutuvat elämään jatkuvasti siinä pelossa, että oman asunnon välittömään läheisyyteen voi tulla merkittävän suuri voimala-alue.</p> <p>Tuulivoimahankkeella on kielteisiä vaikutuksia äänimaisemaan, valo-olosuhteisiin, maisemaan, kulttuuriympäristöön, hiljaiseen alueeseen, linnustoon, eläimistöön sekä ihmisiin ja yhteiskuntaan.</p> <p>Taloudelliset menetykset</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Tuulivoimalla on vaikutusta kiinteistön arvoon. Kovesjärven alueella on sekä vakituksessa asutuskäytössä olevia kiinteistöjä, vapaa-ajanasuntoja että käyttämätöntä rakennusoikeutta. Alueen arvostus perustuu kauniiseen järvimaisemaan, erämaaksi miellettyyn ympäristöön, alueen rauhallisuuteen ja hiljaisuuteen sekä järveä ympäröiviin laajoihin virkistyskäyttöön soveltuviin metsä- ja retkeilyalueisiin ja arvokkaisiin luontokohteisiin, kuten juuri Alkkianvuori ympäristöineen on. Se on myös monelle Kovesjärven suunnan asukkaalle tärkeä ja arvokas luontokohde. Moni on valinnut Kovesjärven juuri siitä syystä, että se on rauhallinen, järvellä ei yhteisestä sopimuksesta ajella moottoriveneillä, Kovesjärvellä rentoudutaan veden äärellä, nautitaan luonnon valoista, auringosta ja tähtitaivaasta. Seudun vetovoima asuin ympäristönä alenee huomattavasti, mikäli se saisi tuulivoima-alueen kylkeensä.</p> <p>Tuulivoimaloiden suuren koon ja sijoituksen takia maisema- ja asuinviihtyvyys heikkenee alueella merkittävästi. Aktia-pankin kiinteistövälitys (2) on antanut lausunnon, jonka mukaan 3 kilometrin säteellä tuulivoimaloista olevien kiinteistöjen arvo laskee kolmanneksella. Ruotsissa 2021 julkaistun tutkimuksen (3) mukaan tuulivoimala vaikutti arvoa alentavasti jopa 8 kilometrin säteellä. Kun tuulivoimala oli korkeampi kuin 173 metriä, se alensi kiinteistön arvoa jopa 40 % kahden kilometrin säteellä voimalasta. On riski, että Parkanon ja Kovesjärven alueen kiinnostavuus laskee eikä kukaan halua ostaa tuulivoimala-alueen lähellä olevaa kiinteistöä ja se on sitten arvoton.</p> <p>Hiljaisten ja pimeiden alueiden katoaminen</p> <p>Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 liitekartastossa (kartta 26) on määritelty hiljaisia alueita Kovesjärven läheisyyteen (Häädetkeidas). Teollisen tuulivoiman myötä menetetäisiin hiljaisen alueen ainutlaatuisuus tuulivoimaloiden ja niiden edellyttämän infrastruktuurin vuoksi.</p> <p>Eräänlaista hiljaisuutta on myös ympäristöön saapuva pimeys. Valosaaste eli häiriövalo on haitallista keinovaloa, joka suuntautuu muualle kuin haluttuun kohteeseen. Häiriövalo vaikuttaa haitallisesti eläimiin ja ihmisiin. Tuulivoimaloiden lentoestevalot ja voimaloiden runkoihin kiinnitettävät varoitusvalot synnyttävät valosaastetta, jonka voimakkuus korostuu luonnonvalon vähentyessä. Voimaloissa palavat tai vilkkuvat lentoestevalot muodostavat erityisesti hämärän ja pimeään aikaan merkittävän ja keskeytymättömän ympäristövaikutuksen. Sillä lähivaikutusetäisyydellä, jolle Kovesjärvi sijoittuu, valojen vaikutus on erittäin näkyvää. Järven avoimuus ja taivaankannen avoimuus lisää vaikutusta. Lapojen pyörivä liike katseen suunnassa on</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>häiritsevää ja vähentää niitä terveyttä ja hyvinvointia lisääviä vaikutuksia, mitä luonto ja luonnossa oleminen tutkitusti tarjoaa. Tuulivoiman näkyvyys kaikkina vuorokauden aikoina muuttaa sitä luonnollista virkistys- ja vapaa-ajan aluetta, jonka vuoksi Kovesjärven läheisyydessä halutaan asua ja viettää vapaa-aikaa. On varsin surullista, jos tähtitaiwaan ihailun sijaan pimeään maiseman rikkoivat erilaiset teolliset valot (11).</p> <p>Luontovaikutukset</p> <p>Aivan tuulivoimapuiston välittömässä läheisyydessä on useita valtakunnallisesti tärkeitä lintualueita, Finiba-alueisiin lukeutuvia; Häädetkeitaan luonnonpuisto ja Keidaslammit sekä luonnontilainen ja osin ennallistettu ja osin koskematon aapasuo, Saukonsuo (4). Kovesjärvellä pesii myös näillä lintualueilla tavattuja lajeja, jopa uhanalaisia lajeja. Järvi on kalasääsken saalistusalueella. Merikotkia näkee. Keväisin ja syksyisin vesilintujen muuttolintuparvia lentää suunnitellun voimala-alueen suunnassa järven yli Tuulivoimarakentamisen vaikutukset linnustoon voidaan jakaa: törmäyskuolleisuudesta johtuviin suoriin vaikutuksiin ja epäsuoriin, pidemmällä aikavälillä lajikoostumuksessa ja yksilömäärissä näkyviin vaikutuksiin, joita ovat – häirintä – estevaikutus – elinympäristömuutokset.</p> <p>Mökkiläisinä ja vesillä liikkuaessa olemme havainneet kosteikkolintujen määrän vähenemistä ja tämän kaltaiset muutokset huolestuttavat. Törmäysalttiita lajeja ovat paljon kaartelevat ja liitävät suuret päiväpetolinnut, kuten merikotka, maakotka ja sääksi sekä kurjet ja haikarat. Näistä kaikista on näköhavaintoja. Myös muut suurikokoiset lintulajit, kuten hanhet ja joutsenet ovat alttiita törmäyksille (5). Kovesjärvellä pesiviä suurikokoisia lintulajeja ovat mm. kalasääsket, kurjet, haikarat, ruskosuohaukat, joutsenet ja hanhet. Lisäksi Alkkiasta on havaintoja pöllöistä, kana-haukasta, metsähanhien pesinnästä ja kalasääsken pesästä.</p> <p>Suden osalta on tiedossa, että hankealueella on tehty susihavaintoja, ja kaksi tunnettua reiviäkin (6) on hiljattain, vuonna 2019, sijainnut alueella. Sudet liikkuvat laajalla alueella, ja vaihtavat usein pesäpaikkaansa vuosittain. Rakentamisen aiheuttama häiriö sekä tuulivoimaloiden aiheuttama pysyvä häiriö tulee ottaa huomioon arvioitaessa, paljonko potentiaalisia levähdys- ja lisääntymispaikkoja voidaan heikentää. Myös sähkönsiirron sekä tieverkoston suunnittelussa tulee mahdolliset suurpetoreviirit ottaa huomioon. Susi on luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettu laji, joten kaavaa laadittaessa tulisi ottaa huomioon maankäyttö ja ettei sen luonnonsuojelulakiin perustuvaa lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämistä ja heikentämistä koskevaa kieltoa rikota kaavan toteuttamisessa. Hankealueella on syrjäisiä,</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>erämaisia piirteitä, ja näin ollen se on potentiaalista susien levähdys- ja lisääntymisaluetta. Alueella on myös peuroja, joiden tiedetään myös vierastavan tuulivoima-alueita. Niiden esiintyminen toisaalta kertoo myös siitä, että susien reviirit ovat mahdollisia.</p> <p>Yhteenvetona luontoon liittyvistä vaikutuksista toteamme, että tuulivoima-alue sekä rakennusvaiheessa, että voimalan käyttövaiheessa että odotettavissa olevassa purkamisvaiheessaan vähentää luonnon monimuotoisuutta, heikentää alueen erämaista luonnetta ja heikentää asukkaiden mahdollisuuksia kokea niitä terveyshyötyjä, joita oleilu luonnossa ja mökkien pihapiireissä ja järvillä antaa. Lisäksi se aiheuttaa taloudellisia seuraamuksia ilman hyötyjä.</p> <p>Muut häiriöt ja meluhaitat</p> <p>Rakentamisen aiheuttama häiriö sekä tuulivoimaloiden aiheuttama pysyvä häiriö tulee ottaa huomioon kaikessa arvioinnissa.</p> <p>Haluamme ottaa esiin myös meluhaittojen esiintymisen mahdollisuudet.</p> <p>Elinympäristön äänimaailma vaikuttaa ihmisen elimistöön suoraan tai kuuloaistin kautta. Nämä vaikutukset voivat aiheuttaa pysyviä muutoksia, haittoja ja toimintakyvyn alenemista. Äänillä on vaikutusta ihmisen elintoihintoihin suoraan tai kuuloaistin kautta. Osa vaikutuksista voi aiheuttaa pysyviä muutoksia, haittaa ja toiminnanvajausta (7). Melu häiritsee unta ja stressin välityksellä lisää useiden kroonisten sairauksien riskiä. Pitkään jatkunut meluallistus on yksi sydänsairauksien riskitekijä. Noin kolmasosa väestöstä on meluherkkiä saaden herkemmin melun aiheuttamia unihäiriöitä ja ollen alttiimpia terveysvaikutuksille. (8)</p> <p>Tuulivoimamelun häiritsevyyttä lisää äänen pulssimaisuus ja melulähteen havaittavuus. Haja-asutusalueilla tuuliturbiinien äänet ärsyttävät matalilla äänentasoilla taustamelun ollessa vähäisempää. Voimaloiden ääni johdetaan pääasiallisesti koneiden käyntiäänen muodostamasta mekaanisesta melusta sekä ilmavirran ja lapojen vuorovaikutuksen muodostamasta aerodynaamisesta melusta. Tuulivoimamelun erityispiirre on merkityksellinen sykintä (amplitudimodulaatio), joka lisää melun häiritsevyyttä merkittävästi.</p> <p>Melun etenemiseen vaikuttavat mm. maaston muodot, kasvillisuus ja sääolot (8). Pienitaajuiset äänet etenevät ympäristössä laajalle alueelle eikä ilmakehän vaikutus juuri vaimenna niitä. Vesistöjen yli ääni kantautuu. ”Keskeisin käytettävä meluntorjuntakeino on riittävä etäisyys tuulivoimalan ja melulle alttiin kohteen välillä.” (9) Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) toteuttaman</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>kyselytutkimuksen mukaan Suomessa 45 % 2,5 kilometrin säteellä tuulivoimalasta asuvista ihmisistä altistuu kuultavalle tuulivoimamelulle. Unen häiriöitä raportoi 21 % vastaajista. Vaihtelevia oireita, etenkin korvaoireita (tinnitus, paineentunne korvassa), rytmihäiriöitä sekä huimausta koettiin tämän kyselytutkimuksen perusteella 2,5 kilometrin säteellä voimalasta vähintään joka seitsemännessä talossa – ja yleensä oireilevia on samassa taloudessa useita. 33 % vastaajista oli käynyt lääkärissä oireiden vuoksi ja 16 % ollut sairauslomalla. (10).</p> <p>Hankeselvityksissä tulisi ottaa huomioon maa-ainesten ottotarve. Perustetaanko teiden ja voimaloiden rakentamiseen tarvittava maa-ainesten ottopaikka hankealueelle ja mitkä ovat sen ympäristövaikutukset? Hanketaanko maa-ainekset hankealueen ulkopuolelta? Maa-ainesten otto tarvitsee maa-ainelain mukaisen luvan. Maa-ainesten ottoon voi liittyä myös lisääntyvää melua ja sen lisäksi pinta- ja pohjavesikuormitusta ja pölyn leviämistä.</p> <p>YHTEENVETO</p> <p>Me 70 allekirjoittanutta vetoamme Parkanon kunnan päättäjiin, että Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoima-aluetta ei kaavoiteta eikä rakenneta. Mikäli tuulivoimahanke kuitenkin toteutuu, vaadimme edellä esitettyihin perusteluihin vedoten, että kaupunki määrittelee tuulivoimalan ja asuinrakennuksen minimietäisyyssrajaksi 5 km.</p>	
M05	Henkilöstöyhdistys Koura ry	<p>Hankkeen suunnittelu tulee tehdä avoimesti ja todelliset suorat ja välilliset ympäristövaikutukset huomioiden. Voimaloiden sijoituspaikkaa valittaessa on tunnistettava sekä vaikutuksesta että vapaa-ajan asumisesta aiheutuvat rajoitteet. Paikkakunnan omaa kulttuuria ja historiaa sekä luontokohteiden arvoa tulee kunnioittaa.</p> <p>Kourajärven kämppä ja luonnonympäristö</p> <p>Koura ry on vuokrannut Kourajärven kämppäkokonaisuutta vuodesta 2008 lähtien Metsähallitukselta pitkäaikaisin vuokrasopimuksin. Siihen saakka 1960-luvulta lähtien kämppä oli Metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa ja myös henkilökunnan vapaa-ajan käytössä. Nykyisin kämppä on Koura-yhdistyksen 15 jäsenen ja heidän perhekuntiensa vapaa-ajan käytössä eli käyttäjiä on useita kymmeniä. Kämppä on hyvin vilkkaassa käytössä. Kämppäkokonaisuuteen kuuluu itse kämppä (liki satavuotias Karvian varavankilan vartijoiden mökikseen rakentama), tilava kota ja savusauna.</p> <p>Kourajärven kämppä on sähkötön, hiljainen, luonnonrauhaisa, erämainen ja idyllinen paikka Kourajärven niemessä Karvian</p>	Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>puolella kuntarajaa. Kourajärveltä Alkkianvuorelle ulottuu arvokas monimuotoisuusalue Kouranlampien ja soiden, luonnontilaisen puron ja vanhan lahopuumetsän kautta Raatosulkonnevan Natura-alueelle ja edelleen Alkkianvuoren luonnontilaisiin rinnemetsiin ja muinaisiin merenrantakivikkovöihin. Suunniteltu tuulivoimahanke ulottuu Alkkianvuorelta etelään Rengassalon Natura-alueelle ja sen lähistön muille arvokkaille metsä- ja muille luontokohteille. Geologisesti merkittävä Alkkianvuoren alue kuuluu Unescon Geopark-verkoston kohteisiin.</p> <p>Alkkianvuoren ympäristössä on vilkkaassa ympärivuotisessa käytössä oleva vanha luontopolkuverkosto, jonka kehittämiseen Metsähallituksella on sekä uudet suunnitelmat että myös rahoitus. Alueella on runsaasti muutakin retkeily- ja virkistys- ja hyötykäyttöä. Alkkianvuoren seutu on laajalti tunnettu ja hyödynnetty hyvistä ja säävarmoista mustikka- ja puolukkasadoistaan.</p> <p>Takakangas-Pihlajaharjun hankealue on maakuntakaavassa laajalti luonnon monimuotoisuuden ydinaluetta. Hankealue ympäristöineen on erämaisia piirteitä säilyttänyt merkittävä luontoarvokohde, jossa Pirkanmaan ja Satakunnan rajan molemmin puolin on useita merkittäviä luonnonsuojelualueita ja muita tärkeitä monimuotoisuusalueita.</p> <p>Koura ry:n näkemys hankkeesta</p> <p>Koura ry:n mielipiteen mukaan tällaisia suuritehoisia sähköntuotannon teollisuusalueita ei pidä sijoittaa niin, että ne rikkovat erämaista luontoympäristöä. Suunnitelmassa kaavailuista tuulivoimaloista lähin on sijoitettu alle kahden kilometrin etäisyydelle Kouran kämpästä etelään, muut sitten asteittain kauemmas. Myllyihin on pihamaalta suora näköyhteys yli järven eli maisema muuttuisi merkittävästi. Voimaloiden tuottama taustahumina olisi koko ajan läsnä, etelän puoleisilla ilmapirtauksilla voimakkaimmillaan. Aurinko paisaa kämpän eteläpuolelle suunniteltujen myllyjen läpi ja pyörivät siivet aiheuttaisivat välkettä. Hämärässä ja pimeällä taivas olisi punaisenaan lentoestevaloja.</p> <p>Nyt suunnitellut, aina kolmeensataan metriin yltävät tuulivoimalat ja kaikki niiden rakentamisen vaatima infra muuttavat koko alueen käytännössä teollisuusalueeksi. Oikeampi paikka tuulivoiman tuotannolle ovat nykyiset rakennetut teollisuusympäristöt ja isojen teiden liepeet. Siellä tiestö, sähkönsiirtoverkko ja muu tarvittava infra on jo valmiina tai helpommin rakennettavissa. Siellä maisema on muun teollisuusrakentamisen myötä muuttunut niin, että tuulimyllyt eivät sitä enää riko. Samoin tuulimyllyjen äänet hukkuvat muun toiminnan taustameluun.</p> <p>Edellytämme, että Takakangas-Pihlajaharjun tuulivoimahankeen</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		ympäristövaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon rakentamisen vaikutukset sekä alueen luonnonympäristöön että paikalliseen asutukseen.	
M06	Yksityishenkilö	<p>Alkkian vuoren alue kuuluu pohjavesialueeseen. Etelä suomessa on kolme suurta pohjavesialuetta. Alkkianvuoren alue on yksi näistä alueista. Kun laki, mitä se sanoo pohjavesialueista, on selväsanainen ja eikä vaadi tulkintoja. Kun nämä isot tor nit vaatii lujan perustuksen, on valtavat maansiirtotyöt tehtävä. Jos vesi pilaantuu vahinkoja ei voi korjata. Kuinka kauas pohjavesi kulkee sitä ei tiedä kukaan. Nämä alueet on sen jälkeen käyttökielossa. Kulkeminen on rajoitettua ja luvanvaraista. Tässä asiassa on laki joka saanee toimenpiteet.</p> <p>Metso pesii Alkkianvuoren alueella, joka on harvinainen lintu metsässä. Alkkianvuoren laki on muistomerkki Nooan ajoilta, kasvillisuus on erilaista, kun muuten sillä alueella. On puhdasta ja luonnonmukaista. Kirkkaat vedet järvissä ja lähteissä. Kun lumet sulaa, täytyy järjestää katselmus ja selittäjät, jotka on asiansa osaavia ja selväjärkisiä.</p> <p>Kun haetaan erämaan rauhaa, Alkkian alueelta löytyy läheltä. Voisi ajatella vähän pitemmällä tähtäimellä. Aika arvokasta ehkä muutaman vuoden päästä. Metsähallitus on pilannut aika pitkälle jo koko alueen, että voisi rajoittaa toimenpiteitä. Rahallisesti ei ole ollut mitään järkevää toimintaa. Eikä muutenkaan operointi Alkkianvuoren alueella.</p> <p>Tuulimylyt sopisi hyvin kolmostien varteen, kun lähdetään Parkanosta pohjoista kohti. Olisi melu ja välke sopivaa liikenteen melun kanssa. Asumatonta seutua aika pitkälle. Rännärin langat ei ole kaukana johonka virta johdetaan, edullista. Olisi edustavan näköistä Parkanolle, joka muuten on aika köyhän näköistä.</p> <p>Vapaa-aika lisääntyy ihmisillä, tarvitaan lisää viihdykkeitä. Kun luonto on lähellä keskuksia, ei tarvitse rakentaa niin paljon tulee halvaksi viihtyä luonnossa ja on terveellistä. Tulevaisuudessa raha on pienempi tekijä ihmisille.</p>	Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.
M07	Yksityishenkilö	<p>Vastustan Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimamahankkeen sijoittamista alueelle, ja erityisesti pidän selvitystä riittämättömänä lähialueen asukkaiden ja luonnon näkökulmasta.</p> <p>Arvostan luontoa ja hiljaisuutta, jonka vuoksi olemme asettuneet asumaan maaseutualueelle, kuten moni muukin kylän asukas ja nuori perhe harrastuksineen ja lemmikkeineen.</p> <p>Tuulivoimateollisuusalueen sijoittuminen on mielestäni tuotu liian lähelle asutusta, vapaa-ajan-asutusta järvien ja lampien rannalla sekä</p>	Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>arvokkaita luontokohteita, suojelualueita ja monimuotoista luontoa. Alueen virkistyskäyttö kärsii, koska luontoon lähdetään lenkkeilemään, sienestämään, marjastamaan ja metsästämään juuri hiljaisen ympäristön tuoman rentoutumisen vuoksi, ei kuuntelemaan tuulimyllyjen huminaa, joka karkottaa eläimetkin lähialueelta. Voimalat on sijoitettu turhan lähekkäin ja vaativat merkittävät perustukset, metsänraivaukset ja todelliset maansiirtotyöt, joista vähän tietoa arvioinnissa, jota on syytä tarkentaa näiltä osin.</p> <p>Mielestäni tuulivoimalaitoksia ei voida sijoittaa maakuntakaavasta poiketen lähemmäs kylää ja muutenkin alueen luontoarvot ja pohjavesialueelle tulevat vaikutukset tulisi arvioida tarkemmin.</p> <p>Nykyinen maakuntakaava on jo vanhentunut ja voimaloiden koko on kasvanut merkittävästi 200 metristä 300 metrin kokoluokan teholtaan merkittävästi kasvaneisiin laitoksiin, joista ei ole vielä riittävä tutkimustietoa esitettävissä. Mielestämme tämän kokoluokan tuulivoimaloille tulee myöntää ympäristölupa.</p>	
M08	Yksityishenkilö	<p>Vastustan Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimahankkeen sijoittamista alueelle, ja erityisesti pidän selvitystä riittämättömänä lähialueen asukkaiden ja luonnon näkökulmasta.</p> <p>Arvostan luontoa ja hiljaisuutta, jonka vuoksi olemme asettuneet asumaan maaseutualueelle, kuten moni muukin kylän asukas ja nuori perhe harrastuksineen ja lemmikkeineen.</p> <p>Tuulivoimateollisuusalueen sijoittuminen on mielestäni tuotu liian lähelle asutusta, vapaa-ajanasutusta järvien ja lampien rannalla sekä arvokkaita luontokohteita, suojelualueita ja monimuotoista luontoa. Alueen virkistyskäyttö kärsii, koska luontoon lähdetään lenkkeilemään, sienestämään, marjastamaan ja metsästämään juuri hiljaisen ympäristön tuoman rentoutumisen vuoksi, ei kuuntelemaan tuulimyllyjen huminaa, joka karkottaa eläimetkin lähialueelta. Voimalat on sijoitettu turhan lähekkäin ja vaativat merkittävät perustukset, metsänraivaukset ja todelliset maansiirtotyöt, joista vähän tietoa arvioinnissa, jota on syytä tarkentaa näiltä osin.</p> <p>Mielestäni tuulivoimalaitoksia ei voida sijoittaa maakuntakaavasta poiketen lähemmäs kylää ja muutenkin alueen luontoarvot ja pohjavesialueelle tulevat vaikutukset tulisi arvioida tarkemmin.</p> <p>Nykyinen maakuntakaava on jo vanhentunut ja voimaloiden koko on kasvanut merkittävästi 200 metristä 300 metrin kokoluokan teholtaan merkittävästi kasvaneisiin laitoksiin, joista ei ole vielä riittävä tutkimustietoa esitettävissä. Mielestämme tämän kokoluokan tuulivoimaloille tulee myöntää ympäristölupa.</p>	Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
M09	Yksityishenkilö	<p>Vastustan Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimamahankkeen sijoittamista alueelle, ja erityisesti pidän selvitystä riittämättömänä lähialueen asukkaiden ja luonnon näkökulmasta.</p> <p>Arvostan luontoa ja hiljaisuutta, jonka vuoksi olemme asettuneet asumaan maaseutualueelle, kuten moni muukin kylän asukas ja nuori perhe harrastuksineen ja lemmikkeineen.</p> <p>Tuulivoimateollisuusalueen sijoittuminen on mielestäni tuotu liian lähelle asutusta, vapaa-ajan-asutusta järvien ja lampien rannalla sekä arvokkaita luontokohteita, suojelualueita ja monimuotoista luontoa. Alueen virkistyskäyttö kärsii, koska luontoon lähdetään lenkkeilemään, sienestämään, marjastamaan ja metsästämään juuri hiljaisen ympäristön tuoman rentoutumisen vuoksi, ei kuuntelemaan tuulimyllyjen huminaa, joka karkottaa eläimetkin lähialueelta. Voimalat on sijoitettu turhan lähekkäin ja vaativat merkittävät perustukset, metsänraivaukset ja todelliset maansiirtotyöt, joista vähän tietoa arvioinnissa, jota on syytä tarkentaa näiltä osin.</p> <p>Mielestäni tuulivoimalaitoksia ei voida sijoittaa maakuntakaavasta poiketen lähemmäs kylää ja muutenkin alueen luontoarvot ja pohjavesialueelle tulevat vaikutukset tulisi arvioida tarkemmin.</p> <p>Nykyinen maakuntakaava on jo vanhentunut ja voimaloiden koko on kasvanut merkittävästi 200 metristä 300 metrin kokoluokan teholtaan merkittävästi kasvaneisiin laitoksiin, joista ei ole vielä riittävästi tutkimustietoa esitettävissä. Mielestämme tämän kokoluokan tuulivoimaloille tulee myöntää ympäristölupa.</p>	Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.
M10	Yksityishenkilö	<p>Muutin aikoinaan kototilalleni takaisin tämän luonnon ja rauhallisuuden vuoksi mikä täällä nyt on. Nyt kuitenkin kaikki se, mistä täällä rakastan, ollaan viemässä pois joidenkin paskatuulimyllyjen vuoksi. Lähin tuulimylly olisi siis tulossa vajaan kahden kilometrin päähän kotootani.</p> <p>Terveystietoisuuskäännyksistä myllyt ei houkuta. Myllyistä tuleva ääni, infraääni, välke, valo. Vaikkakin väitetään ettei niistä ole haittaa niin tiedossani on aivan jotain muuta. Entä turvallisuus luonnossa liikkujalle esim. talvella. Elämä täällä luonnonrauhassa menisi siis suorastaan vituiksi. Ja kun tämän takia eteen tulisi talon myynti niin talon arvo on mitätön myyntivaiheessa ja kukapa tänne enää haluaa muuttaa myllyjen jälkeen. Ei kukaan. Ei edes tuulimyllymyönteiset ihmiset.</p> <p>Myllyjen rakentamisvaiheesta. Sitä ei todellakaan tehdä luontoa ajatellen. Raikataan koko loppukin puusto, linnusto, suo, eläimet yms. ja luontoa tuhoutuu laajalti! Ja minne joutuisi ne kaikki eläimet mitä olen omin silmin nähnyt? Kuten maakotkat,</p>	Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>harmaahaikarat, lepakot, riekot, merikotkat, majavat, hirvieläimet, korvit, jänikset, ketut, oravat, liito-oravat, sudet, ilvekset, vesimyyrät, pääskyselät, kanalinnut, ahmat, kalasääksit, tikat, huuhkajat, haukat, karhut ja kaikki vesistöjen eläimet? Näillä kaikilla arvokas elämä ja mikä parasta niillä on nyt rauhallinen elinympäristö. Jos kerran luontoa halutaan arvostaa ja suojella niin miksi niitä myllyjä tuodaan tänne harvaan asutulle maalle missä eläinten ja luonnon on hyvä olla.</p> <p>Tänne missä sähköntarve on paljon pienempää kuin isoissa kaupungeissa. Jos kerran jotain tuulimyllyjä on luontoon laitettava, niin laittakaa ne betoniviidakkojen keskelle. Siellä asustaa ne "vihreät" ihmiset ja ne jotka eivät luonnosta välitä. Vittuako te tänne niitä tuotteita missä joidenkin puheiden mukaan ei ihmisiä asu eikä luonnolla ole väliä! Päätäjien ja rakentajien talojen juureen vaan nämä tuulimyllyt pystyyn!!</p> <p>Ihmettelen, miten hiljaa tätä tuulimylly asiaa on viety eteenpäin. Eikö näistä asioista pitäisi tiedottaa edes lähiasukkaita paperillisena versiona postitse! Lähiaikoina keskustellessani naapurien ja likellä asuvien kesäasukkaiden kanssa niin monikaan ei ole asiasta tiennyt mitään.</p> <p>Miten käy eläimien lisäksi esim. luonnonsuojelualueiden, pohjavesistöjen, vesistöjen, tervehautojen, Alkkianvuoren luontopolun (Geopark), eläinten keskeisen kulkupaikan ja kaiken sen historiallisesti arvokkaan luonnon mitä täällä on!</p> <p>Entä yritykseni ja Itäkorpi tuotteeni mitä valmistan. Niihin idean kuitenkin ammennan tästä luonnosta mitä täällä on. Nytkö siis joko lopetan tuotteiden valmistuksen vai alan tekemään niihin tuulimyllyjä. Sekös onkin sitten myytävä tuote eräilijöille ja luontoa arvostaville asiakkaileni!</p> <p>Asukkaana vastustan ehdottomasti tuulimyllyjä!!</p>	
M11	2 Yksityishenkilöä	<p>Vastustan Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimamahankkeen sijoittamista alueelle, ja erityisesti pidän selvitystä riittämättömänä lähialueen asukkaiden ja luonnon näkökulmasta.</p> <p>Arvostan luontoa ja hiljaisuutta, jonka vuoksi olemme asuneet pitkään maaseudulla, kylään on muuttanut moni nuori perhe, joille myös luonto ja rauhallinen ympäristö koira- ja hevosharrastajina on tärkeä.</p> <p>Tuulivoimateollisuutta on suunniteltu liian lähelle vakituista ja mökkiasutusta. Sekä myös muita arvokkaita alueita luonnon kannalta. Alueen virkistyskäyttö kärsii, koska luontoon lähdetään lenkkeilemään, marjastamaan ja sienestämään. Juuri hiljaisen ympäristön tuoman rentoutumisen vuoksi, ei kuuntelemaan tuulimyllyjen vinkunaa, joka karkottaa</p>	Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>eläimetkin alueelta, jopa pieneliöt. Huomionarvoisia seikkoja on alueella pesivät linnut, kuten riekot. Metsojen soidinmenoja on päässyt seuraamaan aivan lähietäisyydeltä monena keväänä. Lisäksi alueella on havaintoja liito-oravista.</p> <p>Luontoharrastajat kauempaakin ovat löytäneet nämä kohteet.</p> <p>Omistamme myös Tervajärvellä vapaa-ajan asutokiinteistön, joka on jäävä seuraavalle sukupolvelle. Heidän mielenpiteensä on otettava huomioon, joka on ehdottomasti tuulimyllyjä vastustava.</p> <p>Voimalat on sijoitettu turhan lähekkäin ja vaativat merkittävät perustukset, metsänraivaukset ja maansiirtotyöt, joista vähän tietoa arvioinnissa.</p> <p>Mielestäni tuulivoimalaitoksia ei voida sijoittaa maakuntakaavasta poiketen lähemmäs kylää ja muutenkin alueen luontoarvot ja pohjavesialueille tulevat vaikutukset tulisi arvioida tarkemmin.</p> <p>Nykyinen maakuntakaava on jo vanhentunut ja voimaloiden koko on kasvanut merkittävästi 200 metristä 300 metrin kokoluokan teholtaan merkittävästi kasvaneisiin laitoksiin, joista ei ole vielä riittävästi tutkimustietoa esitettävissä. Mielestämme tämän kokoluokan tuulivoimaloille tulee olla ympäristölupa.</p>	
M12	2 yksityishenkilöä	<p>Hankkeen suunnittelun tavoitteena on, että tuulipuistot suunnitellaan siten, että niistä ei aiheudu haittavaikutuksia asutukselle, luonnonympäristölle tai suojelukohteille. Asukaskyselystä tiedotetaan hankkeen internet-sivulla ja lähialueiden asukkaille postilaatikkoon jaettavalla tiedotteella.</p> <p>Yllä oleva ei toteudu suunnitelluilla etäisyyksillä, sillä puisto tulee aivan liian lähelle asutusta ja suojeltuja kohteita. Tiedotteita ei ole postitettu, ainakaan muille kuin maanomistajille.</p> <p>Hankkeen esivalmistelun salailulla on aiheutettu huomattavia taloudellisia menetyksiä kohdistuen lomakiinteistöömme Valkeisen pohjoisrannalla, mikäli hanke toteutuu näin ja puisto sekä siirtolinjat tulevat aivan liian lähelle loma-asuntojamme. Suomen Riistakeskuksen aloitteesta ennallistettiin 2015 omistamamme n. 2 ha:n ojitettu suoalue luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi. Pitkäjärventien varressa kyseisellä suolla on ollut keväisin kurkia aterioimassa ja viirupöllö pesi suon läheisyydessä Valkeisen rannalla viime kesänä.</p> <p>Maakuntakaavan maisemamallinnukset ja sijoituspaikat eivät enää pidä paikkaansa, sillä arviot on tehty huomattavasti kooltaan matalammille ja teholtaan pienemmille voimaloille.</p>	Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Aluetta on laajennettu ja tuotu lähemmäs kylää sekä lomakiinteistöjä, mikä vaikuttaa merkittävästi hankkeen vastustukseen.</p> <p>Tämän kokoluokan tuulivoimaloiden sijoittamisella liian lähelle asutusta ja korvaamattomia luontokohteita aiheutetaan mittavaa ahdistusta ja haittaa alueen väestölle, mikä mahdollisesti eliminoi tulevaisuudessa myllyistä saatavan hyödyn kaupungille.</p> <p>Jos Parkano halutaan pitää asuinkuntana, jonne on halua muuttaa työn ja hiljaisen sekä monimuotoisen luonnon houkuttelemana, tuulipuistot tulee sijoittaa riittäväälle etäisyydelle vakituisesta sekä loma-asutuksesta tai alueille, joissa jo ennestään on melua ja maisema pirstottua.</p> <p>Alueen linnusto- ja vesistövaikutuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota sekä myös lähiseudulla meneillään olevien hankkeiden yhteisvaikutuksiin. Matkailuelinkeinot ja -reitit tulee huomioida monipuolisesti.</p> <p>Ohjelmassa todetaan, että liikenne alueella on satunnaista virkistyskäyttö- ja metsänhoitoliikennettä. Ristiharjun tiellä on jatkuvaa läpikulkua ja virkistyskäyttökin on ympärivuotista, ei satunnaista.</p> <p>Arviointiohjelmassa esitetty siirtolinja on uhka luonnolle ja linjan viereen jääville pikkujärville, niiden loma-asunnoille sekä petolintujen, mm. kalasääsken, kalastureitille. Linjan maastossa pesivät kanalinnot, joiden joukossa uhanalainen riekko.</p> <p>Maakuntakaavasta löytyy Parkanosta parempikin alue yhtä korkealla merenpinnasta ja alueen läheisyydessä ei ole Natura-alueita, ei petolintujen pesäpaikkoja eikä lintujen päämuuttoreittejä, (alue 19). Siirtolinjan pituus olisi lyhyempi.</p>	
M13	Yksityishenkilö	<p>Vastustan Takakangas-Pihlajaharju tuulivoimamahankkeen sijoittamista alueelle, ja erityisesti pidän selvitystä riittämättömänä lähialueen asukkaiden ja luonnon näkökulmasta.</p> <p>Arvostan luontoa ja hiljaisuutta, jonka vuoksi olen asunut maaseutualueella, kuten moni muukin kylän asukas ja tänne muuttaneet monet nuoret perheet monine harrastuksiineen ja lemmikkeineen.</p> <p>Tuulivoimateollisuusalue sijoittuminen on mielestäni tuotu liian lähelle vakiasutusta, vapaa-ajanasutusta. Monien järvien ja lampien rannat arvokkaina luontokohteina virkistyskäyttöön soveltuvana kärsii koska luontoon lähdetään marjastaman, sienestämään ja retkeilemään juuri hiljaisen ympäristön tuoman rentoutumisen vuoksi, ei kuuntelemaan tuulimyllyjen kohinaa, lapojen välkettä, jotka karkottaa eläimetkin lähialueelta, jopa pieneliöt. Metsäkanalinnuilla on pesimäreviirejä.</p>	Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Esimerkkinä metsot, joiden soidinmenoja on voinut seurata useana keväänä lähietäisyydeltä. Liito-oravistakin on havaintoja. Voimalat on sijoitettu turhan lähekkäin ja vaativat merkittävät perustukset, metsänraivaukset ja todelliset maansiirtotyöt, joista vähän tietoa arvioinnissa, jota on syytä tarkentaa näiltä osin.</p> <p>Mielestäni tuulivoimalaitoksia ei voida sijoittaa maakuntakaavasta poiketen lähemmäs kylää ja muutenkin alueen luontoarvot ja pohjavesialueille tulevat vaikutukset tulisi arvioida tarkemmin. Pohjavesialueen merkitystä ei voida millään mittarilla liiaksi korostaa. Tämä asia on ollut täällä aiemminkin isossa roolissa.</p> <p>Nykyinen maakuntakaava on jo vanhentunut ja voimaloiden koko on kasvanut merkittävästi 200 metristä 300 metrin kokoluokan tehtaan merkittävästi kasvaneisiin laitoksiin, joista ei ole vielä riittävästi tutkimustietoa esitettävissä. Mielestäni tämän kokoluokan tuulivoimaloille tulee olla ympäristölupa.</p>	
M14	19 Yksityishenkilöä	<p>Hankkeesta ilmoittaminen</p> <p>Tiedottaminen Takakankaan—Pihlajaharjun tuulivoimahankkeesta on ollut huonoa. Asiaa on viety eteenpäin ilman asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden kunnollista tiedottamista. Hankkeen nimi ei kerro edes paikalle asukkaille, mistä todellisuudessa on kysymys ja mihin tuulivoimalahanketta ollaan suunnittelemassa.</p> <p>Parkano, lähellä luontoa</p> <p>Ihmettelemme, miksi joka kuntaan ja kaupunkiin on lähes pakolla alettu kaavoittamaan ja suunnittelemaan tuulivoimaa. Onko tuulivoimaloiden ympäristöystävällisyyttä esimerkiksi tutkittu riittävästi. Mitä melu ja valosaaste aiheuttaa ihmisille ja luonnolle. Ei ole tutkittu, koska nyt suunnitteilla olevat tuulivoimalat tulevat nousemaan entistä korkeammalle, jopa 300m korkeudelle.</p> <p>Tuulivoimaloiden sijoituspäätöksissä taloudelliset seikat ratkaisevat, ja vaikutukset ympäristölle jäävät helposti sivurooliin. "Tuulipuistot" eivät todellakaan ole mitään puistoja, vaan ympäristönsä monin tavoin vaikuttavia teollisuusalueita. Tulisi ymmärtää, että tuulivoimaloiden vaikutukset ovat läsnä lähiasukkaiden elämässä päivin ja öin, ja muuttavat elinympäristön perusteellisesti vuosikymmeniksi eteenpäin. Monille tuulivoimaloiden tulo naapuriin merkitsee oman elinkeinon vaarantumista tai jopa poismuuttoa omasta kodista.</p> <p>Onko niin, että Parkanon kaupunki on saanut "kehitysraha" tuulivoiman kehittämiseen, mikä sitoo kaupunkia myös löytämään pakolla tuulivoimalalle sijoituspaikan? Tai miksi kaupunki istuu kahdella pallilla, omistaa osan</p>	<p>Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>tuulivoimayhtiöstä ja kaavoittaa tuulivoima-alueita, täyttääkö laillisuuden rajat?</p> <p>Mielestämme teidän arvoisat päättäjät pitää kuunnella meitä, jotka asumme täällä tai vietämme vapaa-aikaamme täällä. Pidetään Parkano tuulivoimavapaana, luontoa ja ihmisiä kunnioittavana kaupunkina, sillä saadaan tulevaisuudessa alueelle vetoa.</p> <p>Tuulivoimaloiden haitat</p> <p>Kaavoitusluonnoksesta näkee, että teollisuusluokan myllyjä ollaan sijoittamassa lähelle asutuksia. Yleensä puhutaan meluhaittoista, jotka pystyy kuulemaan. Voimaloista lähtee myös infraääntä, sitä voisi parhaiten kutsua aalloksi joka kantautuu myllyistä useiden kymmenien kilometrien päähän. Ihmiset reagoivat tähän erilailla, toiset ovat melusaasteelle herkempiä. Myös voimaloista kuuluva ääni voi tietyissä olosuhteissa kuulua kauaksi. Tasainen jumputtava melu käy todella raastavaksi. Valot tulevat näkymään kauas hajottaen luonnollisen kauneuden jatkuvalla valosaasteella.</p> <p>Jäiden lentäminen siivistä ei ole mikään sattunainen asia, lähellä nollakeliä voimaloiden siivistä lentää jäälohkareita. Ilmajoen Santavuorella kävi läheltä piti tilanne talvella 2017. Metsäkoneen eteen sinkoutui jäälohkare, myllyyn matkaa noin 200 m. Yrittäjänä huolestuin asiasta, aloin selvittää, että kuka on vastuussa, jos sattuu vahinkoa ihmiselle.</p> <p>Se ei ole tuulivoimayhtiö, koska he ovat laittaneet varoituskyttilit vilkkuineen teiden varalle ja pesseet oman vastuunsa siinä. Sitten selvitin mikä on kunnan vastuu, koska ovat kaavoittaneet ja myöntäneet rakennusluvut tuulivoimaloille. Rakennusluvassa lukee: tuulivoimalat on varustettava järjestelmällä, joka tunnistaa jään muodostumisen ja pysäyttää voimat riskitilanteessa. Näissä myllyissä ei ole edellämainittua järjestelmää, joten vastuu on todennäköisesti kunnalla ja viimekädessä sen päättäjillä.</p> <p>Vielä ei ole ennakkotapausta asiasta, mutta yksi vaihtoehto jos pääsisi ihmisvahinko aiheutumaan, niin onnettomuudesta vastaisi se maanomistaja, jonka maalla tuulivoimala sijaitsee. Isoja kysymyksiä vastuunasiasta. Liitteenä (1.) kuva jään irtoamisesta siivestä Santavuorella 2017.</p> <p>Tuulivoimalat siis vaikuttavat alueella liikkuamiseen, elinkeinon harjoittamiseen, metsästykseseen ym. Tuulivoimayhtiö on Ilmajoella ilmoittanut maansa vuokranneille, että metsänhoidollisia toimenpiteitä tulee välttää talvinaikana.</p> <p>Maakotkan reviiiri</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Useat asukkaat ja mökkiläiset ovat tehneet näköhavaintoja maakotkasta. Jo nuoruudesta saakka Pirttijärven / Untilankankaan maastossa kotka on ollut tavallinen näky. Maakotka vaatii pesinnälleen rauhallisen alueen, tuulivoimaloiden rakentaminen rikkoo tämän erämaa-alueen. Tutkimukset ovat osoittaneet, että maakotka karttaa ihmistä eikä pesi ihmistoiminnan välittömässä läheisyydessä. Pahin uhka onkin kaikenlainen häirintä pesäpaikoilla. Sopivien pesäpuiden puute, kanalintujen ja muun ravinnon, kuten jänisten, vähentyminen sekä kemikalisoituminen voivat uhata lajia kasvavassa määrin.</p> <p>Tällä alueella on runsaasti myös metsäkanalintuja (riekkojakin) ja niiden soidinpaikkoja. Untila-lammella on viimekesänä havaittu myös harmaahaikara pariskunta, tästä lintujen monipuolisuudesta kertoo se että yhtenäinen erämaa-alue on niiden elinehto. Suunnitteilla oleva tuulivoimalahanke rikkoo lintujen reviirit ja pesimäalueet.</p> <p>EU ja taksonomia</p> <p>Kaikki tuulivoimala hankkeet tulisi laittaa jäihin. Kukaan ei pysty tällähetkellä hinnoittelemaan maan vuokraamisen hintaa, kukaan ei vielä osaa sanoa mikä on tulevaisuudessa hiilinielujen arvo. Tuulivoimaloiden, tieden sekä sähkölinjojenlinjojen alle jäävä pinta-ala tulee olemaan sadoissa hehtaareissa. Tämä alue tulee jäämään kymmeniksi vuosiksi puuttomaksi, pienentäen merkittävästi niilinielua.</p> <p>Yhteenveto</p> <p>Me allekirjoittaneet Pirttijärveltä vetoamme Parkanon kaupungin päättäjiin, että Takakangas—Pihlajaharjun tuulivoima-alueetta ei kaavoiteta eikä rakenneta. Arvostamme tätä luonnonrauhaa ja kunnioitamme sitä, teillä päättäjille ei ole oikeutta viedä meitä sitä.</p> <p>20.2.2022 14:19 #toivo_jää.jpg Liite 1.</p> 	
M15	2 Yksityishenkilöä	Osallistuminen ja tiedotus	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Hankkeen arviointiohjelmassa on esitetty monia hyviä seikkoja, kuten seurantaryhmän kokoaminen. Ajatus on hyvä, mutta toteutuksessa on tapahtunut useita puutteita ja virheitä, joten kaikki osalliset eivät ole yhteisöjensä kautta voineet saada tietoa hankkeesta. Toivomme seuraavaan vaiheeseen tiedotuksen.</p> <p>Asukaskysely mainitaan arviointiohjelmassa postissa jaettavana verisoina lähialueella, mikä ei ole havaintojemme mukaan toteutunut. Vain maanomistajat, joilla alueella on maita, ovat saaneet tiedotteen YVA menettelystä ja kyselyn tiedoksi. Maanomistajat, joilla on metsäkappaleita alueella eivät suurimaksi osaksi asu lähialueella tai paikkakunnalla, joten tältä osin ei voi puhua asukaskyselystä.</p> <p>Asukaskyselystä tiedotus on ollut puutteellista. Linkki löytyi vain ELY keskuksen kuulutusivulta. Yleisötilaisuuden linkki jaettiin kuulutuksen jälkeen vain kuulutusivulla lisätietona ja seurantaryhmälle. Tiedotus on tavoittanut heikosti asukkaat, koska eri kanavia ei ole käytetty kuten lehti-ilmoituksia, joka tavoittaa osan ja osan internet. Saamani hanketoimijan kyselyn aikaan 15.2. tiedote julkaistiin kaupungin sivulla. Hankeyhtiö ei ole ollut omatoiminen tai aktiivinen tiedotuksessa kummassakaan kanavassa, joten tarve ja tarkoitus asukaskyselyn toteutukselle jää epäselväksi.</p> <p>Mielipiteen esittämisen kirjallinen muodollisuus voi olla haaste osalle ja siksi suora yhteys yleisötilaisuuksien kautta on osa tiedonvaihtoa ja luottamuksen syntymistä. Valmisteluun voisi vartaa enemmän aikaa varsinkin nyt, kun yleinen pandemiatilanne on yleisötilaisuuksien osalta ollut epävarma. Minimi tiedotuksella ja yleisötilaisuuksien pito pelkätään internetin välityksellä rajaa ja karsii osallistujia.</p> <p>Arvioinnin työtappoihin vois lisätä yleisötilaisuuksien ohelle myös työpajoja joidenkin teemojen ympärille, mikäli halutaan tarkempaa tietoa alueesta ja siellä keskusteluun nousevista aiheista.</p> <p>Arvioinnin kartta-aineisto ja asutus ja vapaa-ajanasutus</p> <p>Arviointiohjelman aineistossa on hyvin puutteellisia ja epätarkkoja karttoja, joita tulisi tarkentaa ja korjata. Asutuksen tiedot on merkitty karttapohjalle suuntaa antavasti. Osa vapaa-ajanasutuksesta sekä paikalliset matkailu- ja majoituskohteet kohteet puuttuvat kokonaan Vatajanjärven rannalta. Maanmittauslaitoksen kartoissa rakennuskanta on näkyvissä ja varmasti myös tarkistettavissa eri lähteistä niiden käyttötarkoitus. Asutuksen osalta on hyvä täsmentää tietoja numeerisina taulukoina eri vyöhykkeillä ja alueilla. Vapaa-ajanasutuksen osalta on hyvä</p>	<p>Seurantaryhmän toisen kokouksen kutsut lähetetään hyvissä ajoin ennen kokousta.</p> <p>Vaikutukset arvioidaan YVA- ja kaavaselostuksissa.</p>

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>täsmentää tietoja numeerisina taulukoina ja alueilla</p> <p>Vaihtoehdot 12 , 14 tai 0</p> <p>Parkanon Tuuli Oy on asettanut vaihtoehdot 12 ja 14, joiden välillä ei ole suurta eroa, eikä merkittävää sijoituspaikkojen vaikutusta alueen kannalta. Hankkeen tavoitteeksi oli asetettu riittävä kokoluokka, joka olisi toteutuksen ehtona. Tältä kannalta katsottuna voimme kannattaa vain vaihtoehtoa 0, koska laajempaa keskustelua sijoittamisesta ei ole avattu arviointiohjelmaa laadittaessa.</p> <p>Arviointiohjelma ja ympäristövaikutukset</p> <p>Mielestämme Parkanon Tuuli Oy:n tuulivoimama-alue on tuotu merkittävästi lähemmäs Pohjois-Parkanon Kuivajärvi – Vatajankylä, kuin mitä Pirkanmaan maakuntakaavassa on esitetty tuulivoiman mahdolliseksi suunnittelualuetta, mitä emme hyväksy. Pirkanmaan maakuntakaava on tuulivoiman osalta vanhentunut ja siksi kokonaisarviointi olisi tehtävä päivittäen vaikutuksien osalta nykyisin suunnitteilla olevien mittavasti suurempien voimaloiden aiheuttamat muutokset ympäristöön, asumiseen, elinkeinoihin ja rakentamiseen myös pidemmällä aikavälillä. Tuulivoimarakentaminen tulee kohdistaa jo rakennettuun ympäristöön teollisuuslaitosten ja kulkuyhteyksien sekä olemassa olevien sähkönsiirtoyhteyksien läheisyyteen. Etäisyys asutukseen tulee olla vähintään 3 – 5 kilometriä, jotta haitoilta vältetään ja asuin ympäristö säilyy terveysturvallisena ja kaikkia kunnan asukkaita kohdellaan tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti.</p> <p>Tuulivoimarakentamisen elinkaari 20-30 vuotta on lyhyt, verraten siihen mikä määrä resursseja sidotaan investointiin ja millä aikataululla tuulivoimalat ja perustusrakenteet on uusittava tai poistettava käytöstä. Vaikutukset ympäristöön, luontoon ja asutukseen ovat usein korjaamattomia. Tuulivoimaloiden elinkaarimalli ja hiilijalanjälki koko ketjun osalta tulisi mielestämme määritellä. Arvioinnissa rakentamisen ja käytönaikaiset eri materiaalien vaikutukset tulisi eritellä tarkemmin.</p> <p>Luonto</p> <p>Tuulivoimama-alue ei tulisi sijoittaa maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen. Alkkianvuori ja sen ympäristö muodostaa luonnonsuojelun, luonnonmonimuotoisuuden kannalta tärkeän kokonaisuuden. Raatosulkonnevan Natura-alue, Ylimysnevan alue ja läheisten harjujen vanhojen kangasmetsien kanssa ovat arvokas ja ekologinen käytävä eliöstölle. Merkittävä luonnonsuojelualaue Rengassalon vanhojen metsien alue ollaan nyt ympäröimässä tuulivoimaloilla. Tämän alueen vieressä Tervajärven maastossa pesivät metsäkanalinnut ja alueelta löytyy liito-orava ja muita</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>harvinaisempia lajeja, joita alan harrastajat sekä paikalliset asukkaat seuraavat ja arvostavat, sekä pyrkivät lähialueilla parantamaan ympäristöä ennallistamistoimilla. Pelkillä karttatiedoilla ja kirjallisilla lähteillä muuttoliin- nuista ja muista eläinlajistosta ei saada riittä- vän kattavaa tietoa.</p> <p>Tuulivoimaloita ei tulisi sijoittaa pohjavesialueille tai niiden välittömään läheisyyteen. Lati- kan ja Ristiharjun pohjavesi alueet voivat vaarantua rakentamisen ja käytön aikana syntyvästä liikenteestä sekä maaperään vai- kuttavasta voimaloiden käynnin aikaisesta lii- kenteestä ja sekä tärinän vaikutuksista maa- perään.</p> <p>Tuulivoimaloita ei tulisi sijoittaa pohjoisete- läsuuntaisille harjualueille, jotka ovat metsä- alueina arvokkaita elinympäristöjä monelle lajille ja korkeusoloiltaan ovat merkittävästi kyläalueen yläpuolella. Voimaloiden koko ja maaston korkeus yhdessä laajentaisivat vai- kutukset ja näkyvyyden merkittävästi ava- rassa järvi- ja peltomaisemassa. Voimalari- vistö sijoittuisi 50 metriä järvien pinna yläpuo- lelle harju- ja kangasmaastossa.</p> <p>Asuminen ja elinkeinot</p> <p>Tuulivoimalaoista merkittävä osa on, suunnit- eltu lähelle tiivisti asuttua kylää lähimmillään 1-1,5 etäisyydelle. Ylinen - Vatajanjärvi alue vanhana tiivisti asuttuna kyläalueena, on vä- littömässä läheisyydessä vaikutusten ulottu- essa eri kyläkylmille Luomankylän, Pihlajan- kylän alueille, sekä laajasti Kuivasjärvelle saakka. Nuorten perheiden keskittymä on näillä alueilla ja kysyntä myytävistä kiinteistö on ollut aktiivista. Ikääntyvän väestön tavan- omainen siirtymä on antanut tilaa uusille asukkaille. Kiinnostaako luontoa arvostavia muuttajia tuulivoima alueet naapurina, tuskin koska kiinteistöjen vakuusarvot lainasaan- nille ja remontoitaessa voivat olla riski. Alu- een läheiset vapaa-ajansukseen kannalta merkittävät Pitkäjärven rantakaava-alueita, Valkeinen, Tervajärvi, Ahvenjärvi ovat tuuli- voimaloiden välittömässä läheisyydessä.</p> <p>Me ja alueen asukkaat arvostavat luontoa ja hiljaisuutta, mikä on vahvasti vaikuttanut asu- miseen etäällä kuntakeskusten palveluista kuitenkin hyvien liikenneyhteyksien tarjo- tessa monelle toimivan vaihtoehdon asumi- selle. Voimaloiden sijoitus on tiheä, joten alu- een virkistyskäyttö marjastus, sienestys maastot muuttuvat melutasoltaan teollisuus- alueeksi. Luonnon virkistysvaikutukset eivät toteudu alueella, joka on kylän kannalta kes- keinen alue myös metsästyksessä ja retkeily- kohteena. Paikallinen pitkään toiminut ja matkailu- ja majoitustoiminta on jätetty hu- miotta. Majoituskapasiteettia on kymmeniä ja pääkohderyhmä arvostavat alueen luonnon- rauhaa, hiljaisuutta ja kalastusmahdollisuuk- sia ja hyviä reitistöjä lähellä.</p>	

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		<p>Maisema, melu ja välke</p> <p>Arvioinnissa ei ollut vielä maisemasovitteita, jotka tulevat kertomaan todella merkittävän vaikutuksen lähialueen sekä Kuivasjärven ympäristössä. Voimaloiden koon kasvaessa myös etäisyys asutukseen tulee kasvaa, jotta haitallisilta vaikutuksilta voidaan välttyä. Lähimmät asutut vakituiset ja vapaa-ajankohdeet tulee arvioida ja tehdä niissä tarkemmat selvitykset.</p> <p>Voimat sijoittuvat auringonvaloon nähden länsipuolelle, siten että välke ja melu myös tuulensuunnan mukaan aiheuttaa haittaa. Voimaloiden käytön aikaisia ongelmia tulee ehkäistä ennakkoon selvittämällä tarkemmin käytettävät laitetypit ja niiden takuuarvot, sekä soveltuvuus alueelle myös korkeuden suhteen.</p> <p>Arvioinnissa ei ole huomioitu lähimpiä useamman kymmenen hengen matkailu- ja majoituskohteita lainkaan. Heidän kannaltaan luontoarvot, alueen retkeily ja virkistysmahdollisuudet luonnossa ovat merkittävä seikka, joka tulee huomioida.</p> <p>Reitistöt ja matkailu</p> <p>Tuulivoimala alueen teollisuusmittakaavan voimat on suunniteltu sijoitettavaksi Alkkianvuoren välittömään läheisyyteen. Alkkianvuoren ympäristö ja luontopolkureitistö on tärkeä paikallisille ja laajemmin retkeilijöille, sekä tutkijoille. Alkkianvuoren alue kuuluu Lauhanvuori-Hämeen kangas Global UNESCO Geopark alueeseen, jonka luontoarvoja ja retkeilymahdollisuuksia, sekä kiinnostavuutta hiljaisen erämaisena muinaisrautojen luontokohteena ei tule heikentää. Alueella kuuluu tehdä ja toteuttaa kuntien ja yhteisöjen kehittämissuunnitelmia, joiden vuoksi alue tulee kehittämään edelleen esteettömyyden ja reitistön luonnon kestävyyden huomioivia toimia uudistamalla reitistön polkuverkostoa sekä polkupyöräreitistöjä, jotka eivät rasita luontoa kuten tuulivoimalat. Liikomme koiralenteilla suoraan Palokravon kautta Alkkianvuorelle, kuten moni muukin kyläläinen ja matkailukohteiden majoittaja. Tuulivoimaloita on suunniteltu nyt reitistön viereen, mikä on turvallisuusriski.</p> <p>Paikalliset reitistöt kuten liikuntareitit ja liikuntapaikat on jätetty merkittämättä, kun vastaavasti kauempana sijaitsevat samoissa kartta-aineistoissa esiintyvät kohteet on jätetty merkittämättä.</p> <p>Rakentaminen ja liikenne</p> <p>Tuulivoimateollisuuden osalta rakentamisen aikainen materiaalin käyttö on esitetty vain pääpiirteissään. Materiaalin käytön</p>	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

8.6.2022

Nro	Lausunto	Sisältö	Vastine
		ympäristövaikutuksia ja elinkaarimallin mukaisia vaikutuksia tulisi tarkentaa.	